NAM THỨ MƯỜI LĂM — SỐ THỨ 2959 | MỖI SỐ : 0$04 | NGÀY CHỦ-NHẬT 6 MARS 1927

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ. Trung-kỳ, Ai-lao.	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Hạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng. Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

DEPOT LÉGAL INDOCHINE N° 6263

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Một tấm gương sáng cho các nhà giàu

Nước Hoa-kỳ là một nước giàu có hơn cả các nước trong thế-giới, người Hoa-kỳ lại phần nhiều có tính hào-hiệp và có lòng quảng-đại hơn cả các dân-tộc trong thế-giới, lâu nay đã có biết bao nhiêu người hào-phú, gây dựng được những công cuộc từ-thiện rất to lớn, hay là giúp-đỡ vào những việc lợi ích chung, thật lắm việc lạ mắt lạ tai, khiến cho người ta đều phải ngợi khen mà đem lòng kính mến. Hiện nay lại có một nhà cự-phú là ông Auguste Hecbather có đệ trình một bản chương-trình xin phá bỏ một khu đất của dân nghèo ở trong thành-phố Nữu-ước để làm lầu gác cho thật lịch sự, mở đường cho thật rộng rãi, mở các công viên cho thật đẹp đẽ, phí tổn ước chừng độ 250.000.000 Mỹ kim, ông định rủ cả thảy 500 nhà hào-phú mỗi nhà mỗi năm bỏ ra 100.000 để chi tiêu vào việc ấy. Ấy cái lòng trọng nghĩa khinh tài của nhà cự phú ấy đã đáng khen, mà cái lòng nghĩ đến cái tình cảnh khốn khổ của người nghèo cực, muốn cho ai cũng được nếm cái mùi sung-sướng ở đời lại càng đáng khen lắm

Ở xã-hội ta, vào khoảng vài mươi năm nay, nhờ về nghề công nghệ thương cũng hơi phát đạt, và đường sinh lợi đã mở hơn xưa, cũng đã nhiều người làm nên tiền vạn bạc nghìn, nổi tiếng giàu có ở trong nước, tuy vì với những nhà giàu ở các nước, có đến hàng ức hàng triệu, thì chưa thấm vào đâu, mà ở vào một xứ tài nguyên chưa được sung-dụ như ở xã-hội Việt-Nam ta, thì cũng gọi là nhà tư-bản. Mà xét xem cái tư-tưởng và cái hành động của phần nhiều các nhà ấy, thật cũng có nhiều điều đáng phàn nàn và đáng hổ thẹn chung cho dân-tộc Việt-Nam ta, nay xin tạm chia ra như sau này.

Tồi-mạt nhất là hạng người kiến-thức hẹp hòi, tư tưởng bó buộc, chỉ theo cái tính tham lam không chán của loài người. Thậm chí lại có người ỷ cái thế-lực đồng tiền, dùng hết cái thủ-đoạn tàn-ác để hà-hiếp người nghèo mà bóp nặn vơ vét cho đầy túi. Tiền của đã nhiều, thì chỉ biết khóa cho chặt, chôn cho sâu, không mấy khi dám đụng đến, không nói đến những công cuộc từ-thiện, cùng những việc lợi ích chung cho xã-hội đồng-bào, việc ấy còn ai trách đến hạng người ấy, và không nói những cách đối-đãi với anh em con cháu, cũng so kè hơn thiệt từng phân từng li; hạng người ấy còn có chút cảm tình gì đến máu-mủ ruột-già nữa. Ngay đến cái bản thân họ, họ cũng không quí báu bằng đồng tiền, ngoài đồng thì ruộng cả ao liền, trong nhà thì tiền bạc lúc nào cũng sẵn, mà mặc chẳng dám mặc, ăn chẳng dám ăn. Họ chỉ biết góp nhặt bòn xén, cho số tiền của họ một ngày một nhiều ra, còn đến cái giá-trị và cái công dụng của đồng tiền, thì không bao giờ biết được. Thật đúng với câu cửa miệng ta thường nói: «Thần giữ của» và lời của một bậc hiền triết đời xưa đã nói: «Đầy tớ giữ tiền», hạng người giàu ấy ở các chốn thôn quê ta thường có nhiều.

Thứ nữa đến một hạng người cũng vì kiến thức hẹp hòi, mà tư-tưởng mới thành ra thiên lệch, chỉ thích sự khoa trương phù phiếm ở bên ngoài. Trong thì cách cư xử trong gia-đình, ngoài thì việc giao-thiệp với xã-hội, gặp những việc ma chay cưới xin, cùng là những việc vãng lai giao-thiệp, vân vân, đều theo lối xi mỹ xa-hoa, chỉ hết sức ganh đua, mà không kể gì tốn kém, chi tiêu được nhiều tiền là sang trọng, làm những cách trước kia chưa từng có là hơn người. Chỉ tưởng phí như thế là ta sang, chớ không nghĩ rằng đồng tiền tiêu phung phí như thế, đã không làm được danh giá cho mình, mà lại gây nên cái thói xa hoa, trong thì treo tấm gương xấu cho gia-đình, ngoài lại có ảnh-hưởng đến xã-hội, mua lấy cái tội bại thương phong hóa với thiên-hạ đời sau. Lại thấy lắm người vì tiền bạc thừa thãi mà sinh cuồng sinh ngông, không sợ gì xấu xa, không quản gì phí tổn, bỏ ra hàng trăm hàng nghìn, hết sức luồn cúi chạy chọt, để mua lấy cái vinh-hàm, ở nơi thành thị thì mua lấy cái hãnh-diện là ông nọ bà kia, ở chốn thôn-quê thì chiếm lấy cái địa vị ăn trên ngồi trốc, cho thế là thích chí, chớ không nghĩ rằng đó chỉ là cái vẻ vang đối với bọn dung-phu tục-tử, chớ tự con mắt của người trí-thức xem ra, thì thật là lừa mang lốt cọp hầu đội mũ người, lại thậm dơ dáng dại hình ra nữa.

Sau hết lại còn có một hạng người, không những là ham chuộng cái hư vinh ở trên đời khi mình còn sống, mà lại mua danh và cầu phúc sau khi mình đã chết rồi, nhưng công cuộc từ thiện, những việc lợi-ích chung cũng là những việc chẩn cấp cho người nghèo khổ, thì một đồng cũng không dám đòi ra, thế mà quanh năm chỉ tối, nào là trẩy đền lễ phủ, nào là tô tượng đúc chuông, tốn phí mỗi lần có đến mấy trăm mấy chục. Lại có người bỏ tiền ra làm một cái chùa, các khoản chi tiêu có đến năm, sáu nghìn đồng bạc.

Mấy người giàu tiêu phí tiền đó, tuy không giống hạng người lận phú đã kể ở trên kia, chỉ bo bo bòm bỏm, có tiền mà không dám tiêu, nhưng không biết cái giá trị đồng tiền không biết dùng đồng tiền vào việc đáng dùng, thì cũng như nhau cả.

(Còn nữa)

H. T. B

Vô-tuyến-điện

Ngày 3 mars 1927

Nước Pháp

Tại ban tài-chánh của thứ dân nghị-viện

Tại ban tài-chánh của thứ-dân nghị viện, M. Poincaré có trình bày mọi lẽ về bản giao ước ký với chánh phủ nước Anh. Ông có nói rằng [illegible] quốc ngân hàng không có ký giao ước gì với nhà Anh quốc ngân hàng, nhưng ông nói biện đã điều đình để đem số tiền vàng của nước Pháp ký ở nước Anh để vay tiền của nước Anh trong buổi chiến tranh, về. M. Poincaré lại nhắc lại rằng việc điều đình với Hoa-kỳ không có làm tổn hại gì đến việc ưng chuẩn bản giao ước Mellon-Berenger. Sau hội đồng bỏ 17 vé đối với 9 vé ưng hoãn việc bàn lời khởi nghị của M. Vincent Auriol. M. Vincent Auriol có nói ông sẽ lấy đủ 50 chữ ký, để xin thứ dân nghị viện bàn lại việc ấy.

Các nhà nông công với thuế xuất cảng

M. Poincaré đã tiếp một số đại biểu của các nhà kỹ nghệ, và các nhà nông phố, đến tỏ tình phản kháng về các thứ thuế, và các sự hạn chế xuất cảng. Các đại-biểu có nói nông phố và kỹ nghệ có liên lạc mật thiết với nhau, và xin đặt lệ đặc biệt về các thể lệ bó buộc về đi cư đối với bọn công phu. Về việc này M. Poincaré có hứa sẽ cho được như ý, nhưng ngài nói cái vấn đề phân công nông phố là quan hệ riêng ở nền kinh tế quốc gia, và muốn giải quyết cái vấn đề ấy, thì phải làm làm sao cho bọn nông phu lại về chốn thôn quê mà làm ăn mới được.

Bản luật về việc tổ chức lại binh gia

Ngày hôm nay thứ-dân nghị viện bắt đầu bàn đến bản dự án luật pháp về việc tổ chức lại binh-gia

Nước Anh

Việc Trung hoa tại nghị viện

Tại hạ nghị viện, M Chamberlain đáp lại các câu hỏi, có từ chối không chịu công bố các mệnh lệnh hạ cho tướng Duncan cử đến Trung-hoa, Ông nói quân Anh không có phạm đến địa hạt Trung-hoa, quân Anh phải đóng đồn ở ngoài tô giới quốc tế, là vì chánh phủ Trung-hoa không sao bảo hộ nổi kiều dân nước Anh.

Nước Đức

Việc hạt sông Sarre

Người ta nói rằng tại hội đồng quản trị của hội Vạn quốc, M. Stresemann sẽ phản kháng việc Đồng-minh bàn nên đặt một đội quân 800 người ở hạt sông Sarre để bảo hộ cho đường hỏa xa, vì lời bàn ấy trái với các điều khoản trong hòa ước Versailles. Song nếu định đặt một đội độ 200 người, mà không có tính cách gì là binh lính cả và người vào đội ấy thì mộ ở khắp liệt quốc, thì có lẽ nước Đức sẵn lòng ưng. Bác sĩ Gauss sẽ đến Genève với M. Stresemann

Nước Đức với việc Anh Nga

M. Marx có nói các báo nước Đức cũng như các báo nước Pháp đều tán thành cho cái chánh sách hòa hiếu, rất cần cho cả hai nước. Về việc hai nước Anh Nga thì ông nói nước Đức chắc cậy ở các giao ước Locarno mà đợi xem thời thế xoay vần ra làm sao.

Nước Esthonie

Một bản giao ước

Hai nước Nga, và Esthonie đã đặt lại cuộc điều-đình với nhau về việc lập một bản giao-ước cam-đoan không [illegible] với nhau.

Lỗ-mã-ny

Cái án của những người cộng sản

Về việc xử án những người cộng-sản, có 11 người bị kết án từ 1 đến 12 tháng tội giam, và 6 năm tội biệt xứ.

Nước Nga

Một bài diễn văn của M. Staline

M. Staline diễn thuyết tại một cuộc hội-nghị của thợ-thuyền, và người làm đường hỏa xa, có nói như ý ông thì trong năm nay không có thể xảy ra nạn chiến-tranh được, và cũng không xảy ra việc tuyệt-giao với nước Anh.

Hội Vạn-quốc

Việc dựng một đồn vô tuyến điện

[illegible] ban hội-đồng xét về việc giao thông, và quá vãng đã cử bộ tổng thư-ký kê cứu việc dựng một đồn vô tuyến điện thực khỏe để sức thông tin với các nước có chân trong hội Vạn-quốc.

Hoa kỳ

Việc đóng tàu chiến

Thượng nghị-viện đã ưng chuẩn bản dự án luật pháp của hạ nghị-viện đã ưng chuẩn về việc sửa đổi lại cái chiến thiết giáp-hạm, tăng số đại-bác và đóng hai chiếc tàu đang đóng dở dang.

Về cuộc hội-nghị hạn chế chiến-thuyền

Quan tổng-thống Coolidge đã ký bản luật cho phép trù tiền chi về các việc ấy.

Quan tổng-thống Coolidge cho rằng việc nghị bàn về sự hạn-chế chiến-thuyền không thành-công vì nước Pháp và nước Ý không ưng dự.

Nhật-bản

Tòa nội các

Cứ theo như tin sau cùng, thì tuy rằng chánh đảng của quan thủ-tướng kết-liên với đảng Seiyu onto, song ngài không từ chức.

Về cuộc hội nghị hạn chế chiến thuyền

Các báo lớn không có ý nhiệt-thành vì việc đặt một cuộc hội-nghị hạn-chế chiến-thuyền mà chỉ có ba nước dự cuộc hội-nghị. Các báo nói cuộc hội-nghị ấy không có ảnh-hưởng gì vì nước Pháp không dự cuộc hội-nghị. Quan thủy quân nguyên-soái Takarabe thì nói việc định đặt một cuộc hội-nghị ba nước, cũng chưa chắc hẳn là không thành công.

A. R. I. P.

Việc Trung-hoa

Ngày 4 Mars 1927

Tôn-truyền-Phương từ chức

Tôn truyền-Phương đã từ chức với Trương-tác-Lâm. Tình thế Thượng-hải vẫn yên.

Quân Nhật sang Trung hoa

Hai chiếc tuần dương-hạm Nhật Isudzu và Sendai chở 500 lính đã khởi hành đi Thượng-hải, dự bị sẵn sàng để bảo hộ tính mệnh, và tài sản kiều dân Nhật-bản.

A R I P.

Các tin lạ trong thế-giới

Một vị hầu-tước nước Nhật-bản bị kháng cáo về tội phạm thượng

Một vị hầu tước nước Nhật tên là Tokugawa bị kháng cáo về tội phạm-thượng, vì khi vua Đại-thánh sắp-băng, hầu-tước có đặt cuộc khiêu vũ tại nhà riêng của hầu tước.

Số đàn bà theo học khoa học ở Pháp.

Số đàn bà theo học ở Pháp một ngày một nhiều hơn.

Trong năm 1925 số người theo học tại ban khoa học là 552 người; đến năm 1926, số ấy tăng lên là 675 người.

Số nữ học sinh tại trường y-học về năm 1925 là 874 người; đến năm 1926 là 897 người.

Số đàn bà có bằng bác sĩ ở Pháp, hiện cũng đã có đến mấy trăm. Song cũng nhiều người đỗ bác-sĩ, mà không mở cửa hàng. Có người lấy chồng cũng đỗ bác sĩ, thì giúp chồng quản lý một bệnh viện.

Số đàn bà làm nghề thầy thuốc chữa răng cũng nhiều. Năm ngoái số người học ở trường chữa răng ở Paris là 239. Đàn bà làm nghề chữa răng, phần nhiều đắc thắng.

Việc ly-dị ở Pháp

Ở nước Pháp có một quận là số ly-dị ít nhất. Ấy là quận Lozère, trong [illegible] năm 1926 không có một việc ly dị nào cả. Ở hạt Mende, hạt Florac, và hạt Marvéjo's cũng vậy.

Cũng trong độ ấy ở Paris có 1002 việc ly dị và 8 918 việc giá-thú, nghĩa là cứ chín việc giá thú lại có một việc ly-dị

Ở các thành lớn khác, số ly dị cũng nhiều:

Ở Marseille trong 1540 việc giá thú có 87 việc ly dị, ở Lille trong 2 266 việc giá thú có 132 việc ly-dị; ở Bordeaux, trong 1.212 việc giá-thú có 87 việc ly-dị; ở Amiens trong 405 việc giá thú có 41 việc ly-dị; ở Nice trong 778 việc giá-thú có 49 việc ly-dị; ở Saint-Étienne trong 439 việc giá-thú có 45 việc ly-dị; Ở Havre trong 709 việc giá-thú có 63 việc ly dị

Điện-tín Trung-kỳ

Ngày 4 Mars 1927

Ở Huế, và miền ngoại ô kinh thành, ba hôm nay mưa gió to. Thời tiết lại lạnh.

Quan cai trị Fournier

Quan cai trị hạng nhất Fournier, do quan Toàn quyền cử đi công cán có đi qua Huế. Ngày hôm nay ngài đi đường bộ ra Bắc kỳ.

A R I P.

Xuân thủ đàm ân

HÀ NAM

Hàn-lâm kiểm-tịch (8.1)

M. Ng-tích-Khuê, cử-nhân, chánh-hội Văn-lâm, Thanh liêm.

Tùng bát phẩm văn giai (8-2)

M. Nguyễn-đạo-Lợi, chánh-hội Cù-lang, Lý-nhân.

Tùng cửu phẩm văn-giai (9-2)

MM. Nguyễn-đức-Vinh, chánh-tổng Trần-xá, Lý-nhân; Phạm quang-Ngọc, lý-trưởng Yên-phụ, Thanh-liêm; Đặc-đình-Cân, lý-trưởng Ngô-khê, Bình-lục; Bùi-văn Mại, lý-trưởng Thu-liêu, Lý-nhân; Ng-văn-Bát, phó-tổng Nhất-tựu Kim-bảng; Ng-văn-Chấn, chánh-hội Phù-thụy, Kim-bảng; Trần-hữu-Thuận, thư-ký Đỗ-đào, Lý-nhân; Quách-v-Súy, chánh-tổng Yên-bình, châu Lạc-thủy; Ng-văn-Kỳ, lý-trưởng Kỳ cầu, Thanh-liêm.

Chánh bát phẩm bá hộ (8.1)

M. Ng-tất-Đạt, chánh-tổng Cẩm-bộ, Thanh-liêm.

Chánh cửu phẩm bá hộ (9-1)

MM. Phan-hoài Du chánh-tổng Yên-khê, Duy-tiên; Ngô-văn Khoản, lý-trưởng Lam-cầu.

Tùng cửu phẩm bá hộ (9.2)

MM. Đỗ-duy-Thiệp, phó-tổng Đông-thủy, Lý-nhân; Trần-văn-Luyện phó-tổng Ngọc lũ, Bình lục; Trần-duy-Bình chánh-tổng Cao-đà, Lý nhân; Phạm-văn-Chuyên, lý-trưởng An-lư, Bình-lục; Cù văn-Hoàn, lý-trưởng Yên-nội, Bình-lục; Ng-văn-Uyên, lý-trưởng Chi long, Lý-nhân; Trần-ngọc-Giốc, lý-trưởng Cao-môn, Lý nhân; Trương-văn-Tuyên, lý-trưởng Lương-khê; Trần-văn-Thược, lý-trưởng Xương-hậu, Lý-nhân; Vũ-quang-Đông, lý-trưởng Phú lư, Lý nhân; Ng-văn Phiên, lý trưởng Đồng-vọng, Thanh-liêm; Đỗ-văn-Bật, lý-trưởng Thuận-Đức, Kim bảng; Ng-duy-Ngôi, lý-trưởng Quyển-sơn, Kim-bảng; Phạm-văn-Tiến, lý-trưởng Khả-cảo, Thanh-liêm; Phạm-v-Chữ, lý-trưởng Hảo-châu, Lý-nhân; Trần-văn-Tần, lý-trưởng Điền-bạn, Lý-nhân; Trần-quang-Quynh, lý-trưởng Đông-trà, Bùi-văn-Đinh, lý-trưởng Thu-hòa, Thanh liêm; Nguyễn-hữu Quyền lý-trưởng Cổ-viên, Bình-lục; Phạm văn-Đột, lý-trưởng Hòa mạc, Duy-tiên; Trần-duy-Trinh, chánh-tổng Nhất tựu, Kim-bảng; Ng-văn-Tuế, chánh-tổng Lam-cầu, Duy-tiên; Vũ v Ấp, chánh-[illegible] Điền, phó-tổng Trạc-bút, Duy-tiên; Trần-hữu-Thuận, chánh-hội Trương-xá, Lý nhân; Phạm-đức-Lâm, chánh-hội Thanh-nộn, Kim bảng; Đặng-quang-Duệ, chánh-hội Quyển-sơn Kim-bảng; Hoàng-văn-Dương, thủ-quĩ Ngọc-trì, Thanh-liêm.

NINH-BÌNH

Tùng bát phẩm văn giai (8-2)

MM Nguyễn-duy-Tuiện, phó tổng Trường-yên, Gia-viễn; Bùi-trọng-Kiểu, chánh hội Nhuận-ốc, Yên-Khánh.

Tùng cửu phẩm văn giai (9.2)

M. Nguyễn-văn-Thăng, chánh tổng Hòa-thuần, Kim-sơn.

Chánh cửu phẩm bá hộ (9 1)

MM. Đinh-văn-Chí, chánh tổng Lê-xá, Gia-viễn; Nguyễn-văn-Quyền, chánh hội Trà-đình Gia-viễn;

Tùng cửu phẩm bá hộ (9 2)

MM. Đinh-văn-Tư, lý-trưởng La-phù, Gia-khánh; Nguyễn-đình-Trọng lý trưởng Bạch-cừ, Gia-viễn; Phạm-đình-Hòe, lý trưởng Hương-đạo, Kim sơn; Vũ-văn-Hiền, lý trưởng Phương mai, Yên-khánh; Bùi-duy-Ninh, lý trưởng La mai, Gia Khánh; Ng-v-Sử, lý trưởng Đàm-khánh, Yên-mô; Nguyễn-văn-Uy, lý trưởng Lạc-thổ, Gia-viễn; Bùi-xuân-Tư, lý trưởng Nga my, Gia-viễn; Phạm-văn-Tá, lý trưởng Đạo quế Gia-viễn; Hoàng-cao-Đàm, lý trưởng Ứng luật, Kim-sơn; Phạm-Văn, lý trưởng Bình-hòa Yên-mô; Nguyễn-xuân-Phương, lý trưởng Qui-hậu, Kim-sơn; Lê-văn-Ngạn, lý trưởng Thiên-hội, Gia-viễn; Trần-văn-Tuế, lý trưởng Phù-gia, Gia khánh; Trần-văn-Thoa, lý trưởng Tôn-đạo, Kim-sơn; Lê-văn-Đăng, lý trưởng Tuân-đạo, Gia khánh; Đoàn-văn-Thiện, lý trưởng Phù-xá, Yên-mô: Lê-kim-Rư, chánh hội Lai-ác, Gia-viễn; Trần-Tụi, chánh-hội Quảng-phúc, Yên-mô; Nguyễn-Chấp chánh hội Quang-tư, Yên-mô; Đinh-như-Lăng chánh hội Khương-gian, Yên-mô; Vũ-duy-Hinh, chánh hội Tôn-đạo, Kim-sơn; Đinh-văn Kỉ, chánh hội Đại sơn, Yên-mô; Ng-v-Quán, phó lý La đình, Yên-khánh; Phạm-văn-Tấn, thủ bạ Đại-nhã, Gia-khánh; Lê-văn-Sứng, thủ quỹ Da-gia, Gia-khánh.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiểu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Tin sau cùng

Một lời chất-vấn ở nghị viện Pháp quan hệ về Đông-dương

Tại thứ-dân nghị viện, quan tổng-trưởng thuộc địa Léon Perrier có xin hoãn đến ngày 18 mars hãy bàn đến lời chất vấn của M. Outrey, thứ dân nghị viện hạt Nam-kỳ, công kích quan Toàn quyền Đông-dương về việc thưởng bội tinh cho một vị quan cai trị ở Đông-dương. Nghị viện ưng hoãn.

Một bọn ăn thịt người

Các báo nước Đức có thuật một tin ở Prague gửi đến nói rằng một bọn người ở châu Moldawa có bắt nhiều người giết chết mà ăn thịt.

ARIT.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	16 độ
15 giờ	19 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	12,90
— nhì,	12 00
— ba,	11 60
Thóc hạng nhất, —	7 50
Bắp ngô	8 10

Giá bạc. — Kể từ ngày 5 Mars 1927, giá bạc ở kho Nhà nước định là $21,88.

Thời giá quốc trái ngày 4 Mars 1927

3 %	vĩnh-viễn	121,25
4 %	1915 1916	65f 70
5 %	hoàn dần	63f,50
5 ½ %	hoàn dần	83f,05
4 %	vĩnh viễn 1917	54f,50
4 %	» 1918	64 50
5 %	» 1920	76,50
5 %	hoàn dần 1920	85f,25
6 %	1925	86f,80

Tin tàu. — Tàu « *Cap Saint-Jacque* » mang thư sang Pháp, đến ngày 7 mars này hồi 7 giờ sáng sẽ ở Hải-phong khởi hành đi thẳng Saigon. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Hải-phong chuyến xe lửa 8 giờ 7 phút tối [illegible]

Quan Toàn-quyền trở sang Đông dương. — Có lẽ tháng này quan Toàn-quyền Varenne cũng chưa sang Đông-dương được, là vì mấy vấn-đề bàn với bộ Thuộc địa như việc thi-hành các công tác lớn vẫn chưa giải-quyết xong. Như vậy có lẽ ngài còn ở lại mấy chuyến tàu nữa.

Quan quyền Toàn-quyền Pasquier trở về Hanoi. — Quan quyền Toàn-quyền Pasquier đến ngày thứ hai 7 mars sẽ từ biệt Saigon, đi đường bộ ra Hanoi. Đêm hôm ấy ngài sẽ nghỉ tại Đà-lát. Ngày mồng 8 tới Quảng-ngãi và trưa mồng 9 thì tới Huế. Ngài ở lại đó cho đến trưa hôm 11 rồi đi thẳng ra Vinh xơi cơm tối đến 9 giờ tối hôm ấy thì ngài đi chuyến xe lửa riêng ra Hanoi, sáng 12 mars chừng 6 giờ thì tới nơi.

Quan quyền Toàn-quyền cùng đi với quan Thống-đốc Bonamy, M. Le Prévost là chánh văn-phòng và trung-úy Barrault là quan hầu.

Quan Thống sứ đi khám đê. — Sáng hôm nay quan Thống-sứ Robin cùng với M. Graffeuil là giám đốc chính trị và M. Lemal là Công-[illegible] kỹ sư đã lên xem những nơi làm đê ở Sơn-tây. Buổi trưa các ngài lại trở về Hanoi.

Quan nguyên-soái đi thanh-tra. — Chủ nhật tuần này thì quan nguyên-soái Benoit coi đạo quân Trung Bắc-kỳ sẽ đi thanh-tra trên miền Hà-giang.

Trong ngạch cai-trị. — Có tin rằng quan cai-trị Le Guérédat sẽ bổ làm chánh tòa nhì phủ Thống-sứ thay quan cai-trị Leiger đổi đi Công-sứ Phúc-yên.

Hội-đồng bảo-hộ. — Hội-đồng bảo-hộ sẽ họp tại phủ Thống-sứ sáng hôm 12 mars 9 giờ, do quan Thống-sứ Robin chủ tọa.

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Việc thuốc pháo hại người ở Khâm-thiên. — Người ta nói rằng những người có công nhất về việc cấp cứu những người bị nạn ở Khâm-thiên là những người làm ở sở tàu bay vì, khi sở ấy được tin, liền cho một cái « *camion* » chở một quan hai, một viên quản và một viên đội cùng 12 người lính tập đến cứu. Quan hai chia quân lính làm hai bọn: một bọn khiêng các tử-thi và một bọn cứu những người bị thương và bị bỏng. Người ta có thấy ở mình các tử-thi 160 đồng bạc thì viên sen-đầm Hà-đông đã giữ để gửi đi cùng với tờ biên bản.

Nghề làm pháo ở nước ta. — Từ ngày người mình học được phép làm pháo như người Tàu thì ai cũng lấy làm mừng là mỗi năm chẳng những đỡ được bao nhiêu tiền ra ngoài mà lại thành ra một cái sinh nhai cho những người yếu đuối không làm được những công việc nặng nề. Vậy chẳng ngờ đâu cái nghề làm pháo mới phát sinh ra mà đã thiệt hại đến mạng người và nhà cửa mãi. Cái nạn xảy ra ở Khâm-thiên mới rồi tuy là thiệt hại nhất, song không phải mới là lần thứ nhất. Đã mấy lần trong báo có đăng việc cháy nhà chết người ở mấy làng làm pháo trong tỉnh Hà-đông như là làng Bình-đà và mới giầm sáu tháng nay cũng có người chết cháy vì thuốc pháo ở ngay tỉnh lị Hà-đông. Lại mới đây một người chết ở Cửa Nam và mấy người bị thương cũng vì pháo. Vậy mà nghề làm pháo vẫn thấy tự do cứ ai lấy môn bài là được làm và nhiều nơi lại làm gần không lấy môn bài nữa, tức như ở xưởng dưới Khâm-thiên bị nạn mới đây. Cứ như ý ta thì nghề làm pháo phải kể là những xưởng nguy hiểm mới phải, vì theo như nghị định quan Thống sứ ngày 21 octobre 1912 phàm những xưởng công nghệ nào là nguy hiểm, là độc, hay bất tiện đều phải có giấy phép của quan chức có chức trách riêng khám nghiệm về sự tiện hay bất tiện và cho phép riêng mới được mở. Những xưởng công nghệ nguy hiểm, độc hay bất tiện chia làm ba hạng là:

Hạng thứ nhất là những xưởng có nguy hiểm đến sự yên ổn hay là vệ sinh của công chúng mà cần phải làm cách xa nhà ở.

Hạng thứ hai là những công xưởng không cần bắt làm xa nhà ở lắm, nhưng cũng cần phải xét xem những việc làm ở đó có thể trở ngại đến các nhà láng giềng hay là thiệt hại cho những người ấy thì mới nên cho phép mở.

Hạng thứ ba là các công xưởng cần phải chịu quyền sở tuần cảnh trông nom.

Xem thế thì chẳng cần phải tra cứu cũng biết rằng nghề làm pháo phải kể là nghề nguy hiểm.

Vậy ta mong rằng chính-phủ sẽ qui định lại công nghệ làm pháo cho rõ ràng, bắt những xưởng làm pháo phải để xa nơi nhà ở chứ đừng cấm bẵn hay là làm gì có thể thiệt hại đến cái sinh nhai của bao nhiêu người và những nhà đang làm pháo từ rày phải nên đề phòng riết, chứ đừng làm ăn cẩu thả là cái thói thường của ta xưa nay.

MỚI XUẤT BẢN :
KIM-VÂN-KIÉOU
Dịch ra thơ tiếng Pháp
Dịch giả : R. CRAYSSAC

Trên có một bài tổng luận về xã-hội Trung-hoa và Việt-nam.
Bản giấy thường, mỗi quyển. 2$00
Bản giấy tốt, — 3,00
Khổ in. 8° 454 trang.
Nhiều đoạn dịch rất khéo.
Từ xưa đến giờ bản dịch này là có công hơn cả, mà đạt được cái tinh thần truyện Kiều hơn cả.
In và bán tại hiệu :
LÊ-VĂN-TÂN
136, Phố hàng Bông, Hanoi.
6.045

PHÒNG-THĂM-BỆNH
của quan
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh, Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd Ai-cập; Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ thăm bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1$50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, [illegible]
GIẤY NÓI SỐ 236

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

Hiệu-trưởng : PHẠM HUY-LỤC
22 Phố Nhà-thờ (Rue G. Lamblot) Máy-nói số 150

Dạy theo như chương-trình Nhà-nước nhưng chú trọng nhất về Pháp-văn, Quốc-văn và đức-dục. Trường học nhận cả nam nữ học-sinh. Các đơn xin học hay các thư-từ hỏi về thể-lệ học, xin gửi đến ông hiệu-trưởng, 22, rue Lamblot.

Hội đồng tư-mật Nam-kỳ. — M. Trần-trinh-Trạch, là hội-viên thực thụ tại hội-đồng tư-mật Nam-kỳ nay được gia hạn thêm hai năm làm hội viên kể từ ngày 25 mars 1927.

Ngạch quan võ bản xứ. — Đạo chỉ dụ quan Giám quốc ngày 29 novembre 1926 về việc tuyển bổ các quan võ bản-xứ ở thuộc-địa nay đã tuyên bố tại Đông-dương.

Như vậy thì chẳng bao lâu nữa ở đây sẽ có các quan võ Annam.

Ngạch học-chính. — M. Phạm v. Ba, có bằng Cao-đẳng tiểu-học ấy, giáo-học hạng bảy tại Nam kỳ, nay bổ làm giáo-học tập sự ngạch Tây bậc sơ-học Đông-dương và để tùy quyền quan Thống-đốc Nam-kỳ bổ dụng.

Tin nhà binh. — Sở tàu bay đã ra lệnh cho lắp sẵn mấy chiếc tàu bay thuộc về những máy dự bị.

Thẻ căn cước cấp cho các binh sĩ bản xứ được hưu bổng. — Các quan hành-chính coi việc giữ sổ các cựu binh bản xứ được hưởng hưu bổng theo như điều 64 trong luật ngày 31 mars 1919 thì sẽ cấp cho mỗi người một cái thẻ căn-cước.

Ảnh dán vào thẻ ấy thì sẽ do các binh sĩ nộp lấy.

Mỗi khi các quan hành-chính nói trên ấy cấp thẻ căn cước cho một người binh sĩ nào thì phải gửi một bản thẻ như thế nữa cho sở Trung-ương coi việc thải binh-sĩ mà người ấy tùy thuộc, trừ ra những người đã có thẻ căn-cước cũ gửi đến sở ấy rồi thì không kể.

Nghị-định ngày 25 décembre 1924 thuộc về việc cấp thẻ căn-cước cho các binh sĩ bản-xứ được hưu bổng cấp bị thải hoặc đã được bổ tạm rồi thì nay bãi đi. Những người có thẻ căn-cước cấp theo như nghị-định ấy thì phải đem nộp các quan hành-chính nói trên ấy mà đổi lấy thẻ mới, các thẻ cũ sẽ lưu tại tỉnh hay là thành-phố của những người ấy ở.

Điện thắp đèn. — Công ty điện khí Đông-dương có lời bá cáo để các nhà mua điện biết rằng vì công việc đặt thêm đường giây điện, nên mấy đường giây phải cắt điện trong những ngày giờ sau này:

1° Đường giây phố Paul Bert :
Ngày chủ nhật 6 mars từ 6 giờ 30 đến 8 giờ sáng.

2 Đường giây điện phố Francis Garnier, phố hàng Buồm, phố bờ sông
Ngày thứ hai 7, thứ ba 8 ngày thứ tư 9 và ngày thứ năm 10 mars từ 6 giờ 30 đến 11 giờ, và từ 13 giờ đến 17 giờ 30.

Tại nha Học-chính Bắc-kỳ. — M. Bert Debat, thanh-tra hạng tư bậc Sơ học ngạch qui quốc, chánh thanh-tra ngạch sơ-học Bắc-kỳ, nay bổ quyền chức thủ-hiến học-chính Bắc-kỳ trong khi M. Lafferranderie về Pháp nghỉ.

Mới có là một
Bản-hiệu mới đặt riêng một thứ bít-tất dài, để các bà Annam dùng, bằng fil và bằng coton : không ngắn quá mà cũng không dài như bít tất các bà Pháp. Không những thế bản-hiệu lại còn có hơn 1000 kiểu bít tất các ông nữa, vậy xin kính-cáo.
V. DEMANGE Hanoi

CINÉMA PALACE HANOI
Từ thứ tư 2 đến thứ ba 8 mars 1927
chiếu
La vengeance de Kriemhild
nối tích chuyện
LA MORT DE SIEGFRIED

Quan Đốc-tơ Bi-co-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, ỉa, đau mắt, các chứng cai trẻ-con.
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gia, số nhà 33, Hanoi, Giây nói 314.
Quan Đốc-tơ có cả nhà cho người đẻ, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi.

Tòa án Đại-hình. — Chiều hôm nay, vào hồi 3 giờ rưỡi, tòa án Đại-hình họp gắp thăm lấy bốn ông bồi-thẩm. Những ông có tên sau này được gắp trúng:

Bồi thẩm thực-thụ. — MM. Đào-văn-Sử tham-tá công-ti xe lửa Vân-nam ở Hanoi, Sơn-xuân-Hoan chủ hiệu Quảng-hưng-long Hanoi.

Bồi-thẩm dự khuyết. — MM. Ng-thế-Cam chủ hiệu thêu ở Bắc-ninh, Ng-văn-Vĩnh chủ-nhiệm báo Trung-Bắc.

Giúp dân bị lụt. — Theo như giấy thỉnh cầu của quan Công-sứ Thái-bình thì hội Bảo-anh đã ưng nhận nuôi cho 50 đứa trẻ con các nhà bị lụt ở tỉnh ấy. Lũ trẻ ấy sáng chủ-nhật này sẽ đưa lên Nam-định và chuyến xe-lửa trưa thì tới Hanoi.

Tòa lãnh-sự Pháp ở Colombo. — Nay trích ở công-quĩ Đông-dương lấy một số tiền là 2 400 đồng, để trợ-cấp cho tòa lãnh sự Pháp ở Colombo, kể từ ngày 1er novembre 1926 trở đi.

Sổ sinh-tử giá thú trong tháng vừa rồi. — Trong tháng hai tây vừa rồi, sổ sinh tử giá thú có khai tại thành-phố như sau này:

Người Pháp

Sinh	14
Tử	8
Giá thú	5

Người Nam

Sinh	241
Tử	281
Giá thú	5

Đá bóng thi. — Đến chủ nhật 6 mars này đúng tại giờ tại bãi cỏ trường thao (terrain militaire) sẽ có cuộc đá bóng thi của hội Junior Stade Hanoien tranh đấu với hội *Le Collège Paul Bert*.

Mong rằng hôm đó trời sẽ tạnh ráo để cuộc tranh đấu được vui vẻ.

Nguyễn-Chung lại cáo.

Cướp giữa đường. — Đêm mồng 2 rạng mồng 3 vừa rồi, một người đàn bà tên là Phùng-thị-Lý ở Thái-hà ấp đưa xác chồng là Hà-văn-Thiết vào trình rằng vì cuồng ốm, đưa lên nhà thương, nhưng chẳng may đang đi dọc đường thì chết. Sở cẩm cho xét tử thi, không thấy thương tích gì thì đã cho đưa vào nhà xác.

Các tin vặt. — Nguyễn-văn-Nghĩa, 25 tuổi cu-li ở Yên-phụ dùng thẻ thuế thân của người khác, Trần-văn-Nuôi 18 tuổi vô nghề nghiệp bắt được ăn cắp cái gói đồ của Nguyễn-thị-Cả ở đường 34 số 1 đều phải bắt giam để xét hỏi.

— Người lính mật-thám đi tuần đêm hôm qua bắt được hai đứa không có thẻ thuế thân mà xét không có cách gì sinh nhai vậy, đã bắt giải về sở để xé căn cước.

MUỐN MUA : 1° Phiếu Quốc-Trái Đông-pháp trả giá rất cao.
2° Các thứ quốc trái khác cũng mua cả.
HOÀNG-XUÂN-LAN
53 bis, Henri d'Orléans, Hanoi.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT
Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh theo giá rất rẻ.
[illegible]

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI
Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casaux* ».
Thuốc cũng vàng, giấy gián lọ cũng vàng mà giấy học cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm.
Bán tại hiệu bào-chế :
CHASSAGNE
[illegible], Rue Paul Bert, Hanoi

Cháy. — Ngày hôm qua, hồi quá 10 giờ phát hỏa ở một cái nhà tranh, chủ nhà tên là Phạm-văn-Xương, ở ngoài bãi, phía trên cầu sông Cái. Vì có một cái đèn lém vào phên mà cháy. Thiệt hại độ 50 đồng bạc.

Rút đơn. — Nguyễn-thị-Sen, chủ hát số 39 phố hàng Giấy, rút đơn thưa Nguyễn-thị-Hợi tức Đào, hội tín quần áo và đồ nữ-trang, đáng giá 260 đồng.

CÁO-BẠCH

Quan Đốc-lý thành phố Hanoi hiểu thị cho những tư-gia có xe được biết rằng : cứ theo như khoản thứ 5 điều thứ 3 về nghị định ngày mồng một tháng giêng năm 1925, ai quên chưa làm tờ khai thuế xe thì phải làm tờ khai ngay, nếu không thì sẽ theo như điều thứ 7 và thứ 8 về nghị-định trên mà phạt.

Quan chánh Đốc-lý.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Việc đắm tàu « Đồng-Lợi ». — Như lời báo-cáo đã đăng trước, sáng hôm qua, thứ sáu 4 mars 1927 tòa lại hoãn việc đắm tàu « *Đồng-Lợi* » của M. Nguyễn-Thu tức Sen đến thứ sáu sau mới tuyên án.

Xem ra công chúng rất lấy làm mong mỏi muốn biết sự kết-liễu việc này lắm, nên cái ngày hôm qua chưa đến giờ họp hội-đồng, mà trước cửa tòa án đã đông ních những người đến xem.

Tòa án Trừng trị. — Phiên tòa ngày 3 mars, tòa xét xử các việc sau này:

Thuốc phiện lậu. — Người đàn bà Khách tên là Quản Sy bị bắt vì tội mang thuốc phiện lậu, Tòa khép một năm tù, 1134 đồng tiền phạt và 15 819 fr. tiền bồi thường.

Muối lậu. — Ba người đàn bà là thị Lương, thị Quất và thị Mây mang muối lậu không có giấy phép. Xét ra muối ấy là muối lậu thuế. Tòa phạt mỗi người 500fr. tiền phạt.

Rượu lậu. — Dương-văn-Độ và Mai-văn-Thọ bị ngờ là có cất rượu lậu, lính Thương-chính đến khám nhà Độ thì Độ và Thọ chống cự lại. Tòa phạt mỗi người 4 tháng tù.

Ăn cắp gạo. — Một người Khách tên là Lan-Poan, buôn gạo ở Hải-dương, thường mua gạo ăn cắp của nhà máy rượu. Một đêm người ta bắt được tên Nghiêm là phu nhà máy rượu vác một bì gạo ăn cắp của nhà máy rượu ra. Hỏi thì hắn thú thật rằng đem bán cho người Khách tại Lan-Poan. Cho lại khám nhà Lan-Poan thì quả nhiên thấy có 8 bì gạo nữa của nhà máy rượu. Tòa khép Nghiêm 4 tháng tù và Lan-Poan 1 tháng tù án treo và 200fr. tiền phạt.

Ăn cắp của chủ. — Một hôm người Khách tên là Sương-bao bán thịt ở chợ xong, chiều bảo đầy tớ là Bùi-văn-Vũ ra dọn hàng về; tên đầy tớ thấy có cái hộp đựng 25 đồng bạc, liền ăn cắp đi. Tòa xét xong, khép Bùi-văn-Vũ 3 tháng tù.

Ngoài các việc ấy, tòa còn xử nhiều việc lặt vặt nữa.

Thảm trạng. — Sáng ngày hôm qua người ta thấy một cái thây người chết ở phố Belgique sau xét ra là tên Nông Gây làm nghề kéo xe. Sở cẩm phái người lại khám biên xong thì cho đưa vào nhà xác để quan thầy thuốc xét xem chết vì bệnh gì.

Vừa rồi cũng có một cái xác người đàn bà làm nghề ăn mày tên là Mạnh chết ở đường thì nay xét ra người ấy chết vì đói rét.

Can án ăn cắp. — Hoàng-thị Y 28 tuổi buôn gỗ ở ngõ tam bảo Hạ-lý bị tòa án trừng trị ở Haiphong phạt 6 ngày tù về tội ăn cắp thì đã có trát sức cho sở mật thám đi bắt để so căn cước và giải vào đề-lao.

Bội tín. — Ng-văn-Thân tức Cả, 28 tuổi làm nghề kéo xe nhà ở trong ngõ phố Amiral Courbet bị thưa là bội-tín thì sở mật thám đã cho đòi hỏi và độ việc vào tòa án để xét.

Vẫn chưa xét xong. — Việc chiếc thuyền chở dân bị lật tại tối thứ bảy trước, chết một đứa trẻ và người chủ thuyền bị bỏng nặng thì vẫn chưa xét ra manh mối, hiện sở mật thám còn đang xét nữa.

Nạn xe. — Ngày hôm qua tên Trần Ất Rĩ kéo chiếc xe bò qua cầu xe hỏa, khi xuống dốc không giữ vững càng xe, để xe va phải một đứa trẻ con N.-thị-Ngọc bị xây xát mặt. Hai bên bằng lòng không đi kiện.

Vô cớ đánh người. — Phan-thị-Sáu bị thưa vô cớ đánh người thì sở cẩm đã độ việc sang tòa án để xét xử.

Ăn cắp vặt. — Đoàn-thị-Mỗi, Ng-thị-Các và Ng-thị-Lục đều phải bắt tống giam về tội ăn cắp vặt.

Du đãng. — Ng-văn-Cầu phải bắt giam để xét về việc tên ấy du đãng và làm nghề ăn mày.

HÀ-ĐÔNG

Ai tín. — Bản-quán được tin buồn rằng cụ Tú Ngô, làng La-khê (Từ-liêm) là thân phụ ông Ngô-ngọc-Can, tú-tài, giáo học Bắc-ninh, mới tạ thế ngày mồng một tháng hai ta. Năm nay cụ hưởng thọ 70 tuổi.

Đến ngày mồng bốn tháng tư, sẽ làm lễ cất đám, an táng tại địa-phận làng La-khê.

Cụ tú Ngô là một nhà lão-nho [illegible] lại có tài về nghề văn thơ quốc-âm nữa; dạy học trò được nhiều người đỗ đạt cũng nhiều; nay cụ thác đi, ai cũng có lòng mến tiếc. Vậy xin có lời kính viếng cụ và chia buồn cùng quí-quyến.

PHỦ-LẠNG-THƯƠNG

Măng đa của ai? Bản-quán nhận được một cái măng-đa, hạ 5$00 mua ở nhà Bưu-điện Phủ-lạng-thương ngày mồng ba tháng ba tây này, của vị nào gửi trả tiền bản-quán mà không có thư biên là của ai. Vậy ngài nào gửi số tiền ấy, xin hãy viết thư cho bản quán biết qui-tính phương danh để tiện việc ghi vào sổ sách. Xin nhớ biên luôn cả cái số măng-đa ấy một thể để tiện việc kiểm-soát.

LẠNG-SƠN

Trí-tri hội. — Kỳ đại-hội-đồng mới rồi hội có định mở 3 lớp học tối là lớp học Hán-văn, Pháp-văn và tiếng Khách tiếng Thổ, cho các hội-viên; song vì có nhiều cha mẹ học trò viết thư lại cho hội nói rằng việc thi cử sắp tới nay mai, học trò muốn học thêm mà không biết học vào đâu? cũng là trong tỉnh hiện có nhiều con trẻ đến tuổi đi học cũng không biết gửi vào đâu, nên buổi hội-đồng thường-nguyệt ngày 19 février 1927 vừa rồi hội có bàn lui lại 3 lớp học tối kể ở trên kia và định mở hai lớp sau này để thể lòng các cha mẹ học-trò:

1. — Một lớp học tối từ 7 giờ cho đến 8 giờ rưỡi cho các học trò đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt, bắt đầu từ ngày 14 mars 27. Tiền học mỗi tháng 3p. Học trò con các hội viên thì 2p.

2. — Một lớp đồng ấu dạy ban ngày theo như quy-tắc và chương-trình các trường nhà nước, bắt đầu từ 1er avril 1927. Tiền học mỗi tháng 1p.00 Học trò con các hội viên phải trả một nửa tiền.

Vậy ai có con em muốn cho lại học thì xin kíp gửi đơn lại cho ông Ng-văn-Lang, thư-ký của hội.

Lớp học tối thì hội đã cắt cử những người hội viên có bằng Cao-đẳng và Thành-chung học tốt-nghiệp ra dạy. Còn lớp dạy ban ngày thì hội mình tuyển một viên giáo đã có bằng Sơ-học tốt nghiệp, lương bổng định từ 15p, cho đến 20p. một tháng. Ai muốn xin thì làm đơn gửi lại cho ông Vũ-Tam-Tập đốc-học của hội.

Trí tri lại cáo.

THÁI-NGUYÊN

Dịch trâu bò. — Tại phủ Phổ-yên nay có dịch trâu bò, vậy phải thi hành các thể lệ trừ dịch đã định.

BẮC-KẠN

Đặt tên các phố. — Các phố trong tỉnh Bắc-kạn chưa có tên, tòa nay đặt tên như sau này:

Phố chính ở giữa chạy thẳng ra chợ đặt tên là phố *Général Galliéni.*

Phố đi song hàng với phố ấy, chạy nối với con đường thuộc-địa, đặt tên là phố *Général Pennequin.*

Phố chạy thẳng đến tòa sứ và nhà thương gọi là phố *Général Mangin.*

Chỗ trường học gọi là *Place Résident Blu* ;

Quả từ dinh quan sứ cho đến phòng giấy tòa sứ và tư-thất quan phó sứ gọi là *Place Résident Lamel.*

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

Ajoutons ceci : dans la bourgeoisie, les situations honorées s'amoindrissent par des relations trop faciles ; il faut prendre garde à qui l'on admet ; de même qu'il y a perte de calorique dans le voisinage de ceux qui ont froid, il y a diminution de considération dans l'approche des gens méprisés. L'ancien monde d'en haut se tenait au dessus de cette loi-là comme de toutes les autres. Marigny, frère de la Pompadour, a ses entrées chez M. le prince de Soubise. Quoique ? non, parce que. Du Barry, parrain de la Vaubernier, est le très bien venu chez M. le maréchal de Richelieu. Ce monde là, c'est l'olympe. Mercure et le prince de Guéménée y sont chez eux. Un voleur y est admis, pourvu qu'il soit dieu.

Le comte de Lamothe qui, en 1815, était un vieillard de soixante-quinze ans, n'avait de remarquable que son air silencieux et sentencieux, sa figure anguleuse et froide, ses manières parfaitement polies, son habit boutonné jusqu'à la cravate, et ses grandes jambes toujours croisées dans un long pantalon flasque couleur de terre de Sienne brûlée. Son visage était de la couleur de son pantalon.

Ce M de Lamothe était « compté » dans ce salon, à cause de sa « célébrité », et, chose étrange à dire, mais exacte, à cause du nom de Valois.

Quant à M. Gillenormand, sa considération était absolument de bon aloi. Il faisait autorité parce qu'il faisait autorité. Il avait, tout léger qu'il était et sans que cela coûtât rien à sa gaîté une certaine façon d'être, imposante, digne, honnête et bourgeoisement altière ; et son grand âge s'y ajoutait. On n'est pas impunément un siècle. Les années finissent par faire autour d'une tête un échevellement vénérable.

Il avait en outre de ces mots qui sont tout à fait l'étincelle de la vieille roche. Ainsi quand le roi de Prusse, après avoir restauré, Louis XVIII, vint lui faire visite sous le nom de comte de Ruppin, il fut reçu par le descendant de Louis XIV un peu comme marquis de Brandebourg et avec l'impertinence la plus délicate. M G lenormand approuva. *Tous les rois qui ne sont pas le roi de France*, dit il, *sont des rois de province.* Or fit un jour devant lui cette demande et cette réponse : A quoi donc a été condamné le rédacteur du *Courrier français ?* — A être suspendu. *Sus* est de trop, observa M. Gillenormand. Des paroles de ce genre fondent une situation.

A un Te Deum anniversaire du retour des Bourbons, voyant passer M. de Talleyrand il dit : *Voilà son excellence le Mal.*

M. Gillenormand venait habituellement accompagné de sa fille, cette longue mademoiselle qui avait alors passé quarante ans et en semblait cinquante, et d'un beau petit garçon de sept ans, blanc, rose, frais, avec des yeux heureux et confiants, lequel n'apparaissait jamais dans ce salon sans entendre toutes les voix bourdonner autour de lui : Qu'il est joli ! quel dommage ! pauvre enfant ! Cet enfant était celui dont nous avons dit un mot tout à l'heure. On l'appelait pauvre enfant parce qu'il avait pour père « un brigand de la Loire ».

Ce brigand de la Loire était ce gendre de M. Gillenormand dont il a déjà été fait mention, et que M. Gillenormand qualifiait *la honte de sa famille.*

II

Un des spectres rouges de ce temps-là

Quelqu'un qui aurait passé à cette époque dans la petite ville de Vernon et qui s'y serait promené sur ce beau pont monumental auquel succédera bientôt, espérons-le, quelque affreux pont en fil de fer, aurait pu remarquer, en laissant tomber ses yeux du haut du parapet, un homme d'une cinquantaine d'années coiffé d'une casquette de cuir, vêtu d'un pantalon et d'une veste de gros drap gris, à laquelle était cousu quelque chose de jaune qui avait été un ruban rouge, chaussé de sabots, halé par le soleil, la face presque noire et les cheveux presque blancs, une large cicatrice sur le front se continuant sur la joue, courbé, voûté, vieilli avant l'âge, se promenant à peu près tout le jour, une bêche ou une serpe à la main, dans un de ces compartiments entourés de murs qui avoisinent le pont et qui bordent comme une chaîne de terrasses la rive gauche de la Seine, charmants enclos pleins de fleurs desquels on dirait, s'ils étaient beaucoup plus grands : ce sont des jardins, et, s'ils étaient un peu plus petits : ce sont des bouquets. Tous ces enclos aboutissent par un bout à la rivière et par l'autre à une maison...

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Xã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo — NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Ta lại nên nói thêm câu này nữa : Phàm trong xã-hội phú-hộ, những kẻ có danh-giá mà lại dễ-dãi giao-thiệp với những người có tiếng xấu, thì rồi tổn đến danh-giá mình, cho nên tiếp khách vào nhà nên cẩn-thận. Người ta gần nhau cũng như là vật nóng mà để gần vật lạnh, tất là có tổn nhiệt-độ. Vậy mà cái xã-hội thượng-lưu cũ nước Pháp, cho mình là ở trên cái lệ thường đó, và mọi lệ thường khác nữa, họ cũng không quản gì cả. Như ông *Marigny* là em bà *Pompadour* (nhân ngãi của vua Lô-y XV) mà vẫn được ra vào nhà ông *Soubise* vương. Chẳng những là bởi họ ngơ đi như không biết dây rễ là thế, mà lại là bởi có dây rễ ấy họ mới đề ra vào đi lại. Ông *Du Barry* là cha đỡ-đầu của nàng *Vaubernier*, mà ra vào nhà ông thống-chế *de Richelieu* vào bậc thân-quí. Thì ra cái thế-giới đó cũng như là chỗ thiên-đình của Hy-lạp đời xưa. Thần *Mercure* với ông *Guéménée* cùng ra vào đó được. Thằng ăn-trộm ra vào đó được quí-hồ là bậc ăn-trộm đã thành thần.

Ông *Lamothe* bá đó, giữa năm 1815, là một ông cụ bảy-mươi-lăm tuổi, trong tướng-mạo ông duy chỉ có một vẻ đặc-biệt là ông ít nói mà khi nói thì hay lên một giọng cao-kì, cái mặt ông thì gãi-góc mà nguội-lạnh, cái cách giao-tế của ông thì thật là lễ-phép, áo thì gài cúc cho lên đến cà-vạt, hai cái chân dài thòng-thõng, đứng ngồi cứ bắt tréo lại, cái quần thì mềm mà sắc thổ-hoàng. Sắc mặt ông cũng như sắc quần.

Ông *de Lamothe* đó là một bậc tai mắt trong đám ra vào cái nhà đó, cũng là bởi cái tiếng-tăm lừng-lẫy của ông thuở trước. Có một câu nữa, quái-lạ mà thật, ở đó họ lại trọng-vọng ông vì trong tộc-danh ông có chữ *Valois* là tên một chi nhà Bu-bông).

Còn như ông *Gillenormand* thì cái cách người ta trọng vọng ông ở đó, là một cách trọng-vọng hay. Lời ông nói có thế-lực bởi vì ông có thế-lực. Tuy rằng tính ông bộp chộp, mà ông lại có một điệu đứng ngồi uy-vệ, người lớn, đạo-mạo, thật là một cách đài-các của nhà phú-hộ, và tuổi ông lại cao, nhưng cái điệu ấy cũng không tổn cái vui-vẻ bộp-chộp của ông đi một chút nào. Người mà làm tiêu-biểu cả một thế-kỉ, tất cũng có khác thường. Năm tháng chất đầy lên trên một cái đầu, thế tất rằng tóc cũng phải lơ-phơ khiến cho chúng-nhân nể-sợ.

Vả trong khẩu-văn ông, được nhiều câu thật là vào nhóng lịch-luyện. Vua nước Phổ-lổ-sĩ sau khi đã tiếp vua Lô-y thập-bát, có ngự-giá sang thăm lại, mà mạo danh là *Ruppin* bá-tước, thì cháu vua Lô-y thập-tứ (tức là vua Lô-y thập-bát) lại lấy lễ hoàng-đế đối với vị bầu tước đất *Brandebourg* mà tiếp, có ý xỏ mát Phổ-vương. Ông *Gillenormand* cho là phải mà phẩm-bình rằng : — *Phàm các vua mà không phải vua nước Pháp, thì là những vua nhà-quê cả.* — Một hôm có hai người đối-đáp nhau hai câu này ở trước mặt ông : — Người trợ-bút nhà báo *Courrier français* phải án xử làm sao ấy nhỉ ? — Phải đình (*suspendu*, nghĩa là huyền, hoãn, đình xuất-bản mấy kỳ, ạm bãi). Ông *Gillenormand* nghe nói thế thì chêm một câu rằng : Thừa một vần *sus* (tiếng *suspendu* mà bỏ vần trên *sus* đi thì thành ra *pendu*, nghĩa là xử giảo). Những câu nói như thế, là những câu nói gây nồi tiếng-tăm một người.

Một khi có lễ trọng-thể, mừng ngày kỉ-niệm nhà Bu-bông khôi-phục, ông nhân nom thấy quan ngoại-giao *de Talleyrand* trẩy qua, ông nói rằng : *Kia là Hung-ác tướng-công !*

Ông *Gillenormand* thường đem cô con gái đi theo, chính cái cô người dài thườn-thượt mà năm ấy đã ngoại tứ tuần, mà nom xa thì hình như đã năm-mươi tuổi, ông lại đem theo cả một đứa con trai bảy tuổi khâu-khỉnh, da trắng, má hồng-hồng, tươi như hoa, hai con mắt sáng-sủa có vẻ hớn-hở, trông-cậy mai sau lắm. Cậu bé đó hễ vào trong xà-lông thì ai nấy tấm-tắc vừa khen vừa phàn-nàn : Cậu bé xinh-đẹp chưa ! Mà tội-nghiệp ! Tiếc quá ! Cậu bé đó chính là cái cậu bé mà ta đã nói chuyện rồi. Ai nấy phàn-nàn tội-nghiệp cho cậu, vì cậu là con của một « thằng kẻ cướp ở miền sông *Loire*. »

Thằng kẻ cướp ở miền sông *Loire* đó, chính là con rể của ông *Gillenormand*, mà ông quá ghét đã bảo là *cái nhuốc của nhà ông* vậy.

II

Một con ma đỏ về thời-đại ấy

Đương thuở ấy mà ai đi qua thành *Vernon*, lại quá bộ lên chơi trên cái cầu nguy-nga đẹp-đẽ bắc ngang sông, sau này chắc rồi sẽ phá đi mà dựng nên một cái cầu xấu xí khác bằng dây thép, người đi ngao-du đó giả-sử có đưa mắt xuống dưới vệ sông thì hẳn là nom thấy một người chừng năm-mươi tuổi, đầu đội một cái mũ cát-kết bằng da, mình bận một cái quần và một cái áo bằng dạ to sắc xám, trên cổ áo có đính một thí mụn vàng vàng, xưa kia nó là đỏ, chân thì đi giầy guốc, da thì ăn nắng đã xạm đen, tóc thì bạc gần đều, trán có một cái sẹo to tướng ăn luôn xuống tận má, lưng thì gù, người còng lọm-khọm, chưa già mà đã lụ-khụ, cả ngày đi đi lại lại, tay hoặc cầm cuốc hoặc cầm liềm, ở một khu đất xung-quanh xây tường, trong một dẫy những khu đất vuông gần cầu, thẳng-dăng trên vệ sông về bên tả-ngạn sông Xen, nom xa y như những gác sân nom ra sông vậy, khu nào cũng dầy đặc những hoa, những miếng đất vuông đó lớn thì gọi là vườn, mà nhỏ thì gọi là những cụm hoa. Bấy nhiêu khu đất cùng một phía liền với sông, phía trong thì nhà ở...

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành sáu quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Phần thứ nhất	Quyển I	223 trang, bán	0$50		
	— II	203 —	0 45	*Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển.*	0$20
	— III và IV	159 —	0 35		
	— V và VI	193 —	0 45	*Cả bảy quyển gửi làm một gói.*	0,70
	— VII và VIII	319 —	0 65		
Phần thứ hai	Quyển I	213 —	0 45		
	— II và III	237 —	0 50		

KHẢO VỀ Y-HỌC CŨ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

Chứng bệnh đầu

(Tiếp theo)

Thái dương đầu thống

Buốt đầu sau gáy lên đỉnh đầu và hai mang tai là thái dương đầu thống, trị nên dùng khương hoạt độc hoạt ma hoàng và xuyên khung.

Thiếu dương đầu thống

Buốt hai bên đuôi con mắt liền với gò má chỗ gần tai, là thiếu dương đầu thống trị nên dùng sài hồ hoàng cầm.

Dương minh đầu thống

Buốt đỉnh trán cho cả đến mũi mắt sống mũi hàm răng, là dương minh đầu thống, trị nên dùng thăng ma cát căn thạch cao và bạch chỉ.

Thái âm đầu thống

Buốt đầu mà mình mẩy nặng hoặc đau bụng, là thái âm đầu thống, trị nên dùng thương truật bán hạ.

Thiếu âm đầu thống

Buốt đầu mà chân lạnh, thở hồn hển, là thiếu âm đầu thống, trị nên dùng ma hoàng tế tân và phụ tử.

Quyết âm đầu thống

Buốt đầu mửa thổ đàm rãi, chân tay lạnh quyết, là quyết âm đầu thống, trị nên dùng ngô thù.

Lời dặn

Trên này có rõi cả tam âm đầu thống, nhưng lệ thấy buốt đầu mà thân thể nóng, thì là dương chứng, cho có âm chứng cũng đừng nệ.

Thực thống

Thực thì kinh mạch phồng lên đầy mạnh và đau, là vì tà khí cùng chính khí chống nhau, uất mà phát nhiệt.

Hư thống

Hư thì mạch máu ngưng đọng và lạnh, những mạch máu nhỏ lan ra mặt cũng đau, thân thể run rẩy co quắp, gặp được khí nóng ở ngoài thì đỡ, đó là vì hàn tà vào ở ngoài kinh mạch.

Khí hư đầu thống

Oi không được xung mãn, nên đầu buốt nghiêng vẹo khó chịu, trị nên dùng nhân sâm hoàng kỳ để thăng dương bổ khí.

Huyết hư đầu thống

Tai ù, chín khiếu không thông lợi, vì là trong vị thụ thương, trị nên dùng xuyên khung đương qui nhuận huyết thang.

Phong thống

Phong thống thì ố phong, trị nên dùng phòng phong khương hoạt.

Nhiệt thống

Nhiệt thống thì ố nhiệt, trị nên dùng thiên ma, tửu chế hoàng cầm.

Hàn thống

Hàn thống thì ố hàn, trị nên dùng khương hoạt phụ tử.

Có người suốt năm, hơi cảm phong hàn là buốt đầu ngay, nhất là mùa rét, chỉ muốn lấy khăn mặt bông trùm kín đầu thì mới rễ chịu, đó là uất nhiệt, bản nhiệt mà tiêu hàn. người không hiểu cứ dùng những vị tân tán điều trị, thấy được tạm khỏi, thì cho làm thực hàn, nhưng không biết là vốn có uất nhiệt, chân lông rão, nên phong hàn rễ lọt vào mà hãm cái nhiệt khí ở trong, vậy bế nghịch mà sinh chứng buốt đầu, thuốc tân nhiệt cho có tán được hàn tà thật, nhưng nhiệt dập nhiệt, gốc bệnh càng sâu, chỉ thủ lá hỏa lương huyết làm chủ, gia một vài vị tân ôn tán biểu, thì bệnh mới khỏi hẳn.

Thấp thống

Thấp thống thì đầu nặng mà giời lạnh lại càng tệ lắm, trị nên dùng thương truật làm chủ.

Đàm thống

Đàm thống thì đầu choáng váng, hay lợm giọng muốn nôn, trị nên dùng bán hạ làm chủ.

Quyết thống

Quyết thống vì thử tam dương mạch bị phong hàn, xâm phạm lên đầu, khi nghịch hành mà sinh bệnh, trị nên dùng bạch truật bán hạ.

Lời dặn :

Đàm quyết đầu thống, khi mới phát bệnh, trong bụng bậm bực thở đàm hoặc nước thậm chí chân tay lạnh quyết hễ thổ hết đàm rãi, thì đầu đỡ buốt, vậy phải xem căn do tại làm sao mà chữa, chứ những trị đàm không được.

Thiên đầu thống

Đầu buốt về một nửa bên tay trái, thì thuộc hỏa thuộc phong, là huyết hư, trị nên dùng khung qui bạc hạ kinh giới làm chủ.

Buốt đầu về một nửa bên tay phải, thì thuộc đàm thuộc nhiệt, là khí hư, trị nên dùng tửu chế hoàng cầm thương truật và bán hạ.

Tiểu dẫn

Cổ nhân chữa buốt đầu, thường dùng phong dược, ý cho rằng : đầu là chỗ rất cao, phong dược khí vị bạc mới có thể bốc lên được, cho nên không cứ là phong thống hàn thống, dẫu cho là hư thống nhiệt thống chăng nữa, cũng gia phong dược để dẫn kinh và sơ tán.

Bằng dùng tân tán phong dược mà càng buốt lắm, thì phải dùng những vị toan thu.

Còn như già yếu mà buốt đầu, là vì thanh khí hạ hãm, phải thăng dương bổ khí.

Nếu là huyết hư, mà buốt cả từ đuôi lông mi bên mái tóc sừng lên đầu lên mắt, thì phải dùng khung qui dưỡng huyết thang điều trị.

Phương kinh nghiệm

Cúc hoa tán

Phương này trị phong nhiệt đầu thống.

Cam cúc hoa, thạch cao, phòng phong, toàn phú hoa, chỉ xác, mạn kinh tử, cam thảo, khương hoạt.

Mỗi vị một đồng rưỡi cân và gia ba nhát gừng.

Thuận khí hòa trung

Phương này trị khí hư đầu thống.
Hoàng kỳ 1 đồng 5 phân
Nhân sâm 1 đồng
Trích thảo 7 phân
Bạch truật 5 phân
Trần bì 1 đồng 5 phân
Đương qui 5 phân
Bạch thược 1 đồng 5 phân
Thăng ma 1 phân
Sài hồ 1 phân
Tế tân 2 phân
Mạn kinh tử 2 phân
Xuyên-khung 2 phân

Bạch qui thang

Phương này trị huyết hư đầu thống
Xuyên khung, đương qui, bạch thược, cam thảo.

Khung tân đạo đàm thang

Phương này trị đàm quyết đầu thống
Xuyên khung 1 đồng 5 phân
Tế tân 1 đồng 5 phân
Nam tinh 1 đồng 5 phân
Bán hạ 1 đồng 2 phân
Phục linh 1 đồng 2 phân
Trần bì 1 đồng 2 phân
Tửu chế hoàng cầm 1 đồng 2 phân
Chỉ thực 1 đồng
Cam thảo 5 phân
Nếu kiêm chứng phong nhiệt thì gia :
Thạch cao 3 đồng, Cúc hoa 1 đồng
Gừng sống 3 phân

Khung phụ tán

Phương này trị sản hậu đầu thống.

Lấy một cái phụ tử, ngâm vào bát dấm, rồi đem nướng, khô lại tẩm vào dấm lại nướng, cứ mãi như vậy, bao giờ hết bát dấm thì thôi, rồi bóc vỏ, bỏ dần, hợp với một lạng xuyên khung, tán nhỏ, mỗi bận dùng độ một đồng cân, hòa nước chè nóng.

Phương trị phong đàm đầu thống

Các vị bằng nhau cả.

Xuyên khung, bạch chỉ, phòng phong, cao bản, tế tân, đương qui.

(Còn nữa) — Phùng-năng-Tĩnh

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

— Đến ngày thứ ba 8 mars hồi 9 giờ sáng tại sở Bưu-điện Hanoi sẽ gọi lĩnh trưng tải thư từ và bưu kiện bằng ô-tô từ Ninh-bình đi Phát-diệm và từ Ninh-bình đi Nho quan từ ngày 1er avril 1927 đến 31 décembre 1929.

— Việc lĩnh-trưng việc tải thư từ và bưu kiện bằng ô-tô từ Nam-định đến Thái-bình đáng lẽ mở vào ngày 5 février mới rồi thì nay hoãn lại.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ

CŨNG CẦN PHẢI BIẾT !

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ :

1° *Ngạch thuế thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . 0$15
Tiền cước thường . . 0, 05
Tiền cước Recommandé thêm 0, 10

Thư và mandat gởi cho :
M. LÊ-NGUYÊN-ỨC
61-63, Rue du Coton
HANOI

5701

MỚI TÁI BẢN

QUỐC-VĂN GIÁO KHOA THƯ

LỚP ĐỒNG-ẤU

Giá bán 0$10

Bán buôn và bán lẻ xin viết thơ cho
M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trung-Bắc tân-văn, 61-63, Phố hàng Bông. — Hanoi

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI :

« NHỮNG KẺ KHỐN NẠN »

(LES MISÉRABLES)

Soạn giả : Victor Hugo
Dịch-giả : Nguyễn-văn-Vĩnh
Văn Pháp và văn Quốc-ngữ đối nhau

GIÁ BẢN : Phần thứ nhất, quyển thứ 1, mỗi quyển. 0$80
— — 2. — . 0.45
— — 3-4, — . 0.35
— — 5-6, — . 0.45
— — 7-8, — . 0.65
Phần thứ hai, quyển thứ 1, — . 0.45
— 2 3, — . 0.50
Tiền cước gửi Recommandé, mỗi quyển. . . . 0.20
— *cả 7 quyển gói làm một.* 0.70

(Quyển thứ ba và thứ tư, phần thứ nhất đóng nhập một.
— năm — sáu —
— bảy — tám —
— hai — ba, phần thứ hai.)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Truyện Kiều và xã-hội Á-đông

(Tiếp theo)

Người ta thường chê văn-chương An-nam là kết-cấu vụng, truyện Kiều thì thật không thế. Không ai có thể trách là truyện không có kết-cấu hay là văn không có khí sắc được.

Phần nhiều các sách văn-chương của Tàu và của An-nam không biết khéo sắp đặt cho các bộ-phận đối chiếu nhau đều đặn. Đến như truyện Kiều thì lại sắp đặt khéo lắm, các việc liên tiếp nhau từ đầu đến cuối không có gián-đoạn chỗ nào mà cũng không có chỗ nào rườm rà vô ích.

Cụ Nguyễn Du có ngọn bút tả cảnh rất tài, trong truyện có vô số những bức tranh nho nhỏ xinh xinh, nét vẽ vừa thanh-tao mà vừa diễm lệ. Chỉ mấy nét bút, chỉ vài bốn câu thơ mà vẽ nên phong cảnh rất có khí sắc và rất có cảm tình, giống như lối thơ hai-kai của Nhật-bản mà có ý tình tế hơn.

Nét bút của cụ Nguyễn Du biến-hóa vô cùng, tả cái vui cái buồn, cái mĩ-miều diễm-lệ, cái ủ-dột u sầu, giọng sao thảm, giọng thánh thót, sự bất-hoảng, sự kinh-dị, tả cái gì cũng là tài cả, không có non hụt một tí gì.

Ngay trên đầu truyện tả cảnh mùa xuân:

Cỏ non xanh rợn chân trời,
Cành lê trắng điểm một vài bông hoa
Thanh minh trong tiết tháng ba,
Lễ là tảo mộ hội là đạp-thanh...

Lại cảnh trăng đêm:

Mặt trời gác núi chiêng đà thu không.
Gương Nga chênh chếch dòm song
Vàng gieo ngấn nước cây lồng bóng sân
Hải đường lả ngọn đông lân,
Giọt sương gieo nặng cành xuân la đà.

Lại đoạn Kiều rền-rĩ cả đêm, bấy giờ đã gần đến sáng, có mấy câu tả cảnh rằng:

Ngoài song thỏ thẻ oanh vàng,
Nách tường bông liễu bay ngang trước mành.
Hiên tà gác bóng nghiêng-nghiêng.

Lại mấy câu sau này tả lúc Kim Trọng nhớ nơi kỳ ngộ lại trở lại thăm:

Một vùng cỏ mọc xanh rì,
Nước ngâm trong vắt thấy gì nữa đâu
Gió chiều như gợi cơn sầu
Vi-lô hiu hắt như màu khơi trêu.

Các nhà làm văn tây hay tả cảnh những khi trưa nắng chang-chang người ta mê-mỏi, cụ Nguyễn Du thì không ưa những cái cảnh nồng-nàn ấy, cho là không có cái thi-vị gì. Cụ ưa những cái cảnh mặt trời mới mọc buổi sáng hạt sương gieo nặng trên cành, cái cảnh gió chiều hiu-hắt, trăng đêm dịu dàng. Cái hồn thơ của cụ như có duyên dìu với chị Hằng, cho nên hay ưa những chốn hào-quang tịch-mịch. Hồn đa sầu, nhưng không có những giọng than khóc vô lý, mà chỉ tỉ-tê thánh thót một mình, buồn mà chỉ buồn một cách dịu-dàng êm-ái, kín đáo xa xôi mà thôi. Lúc nào cũng nghĩ đến cuộc phù-sinh là đổi thay, vinh khô đại-ý là lẽ thường của trời, cho nên hay ưa cảnh tiêu-sái hơn là cảnh hạ nồng-nàn. Trong truyện Kiều có tả cả bốn mùa kế-tiếp nhau. Trên kia đã kể mấy đoạn tả về cảnh xuân.

Mùa xuân là mùa cảnh vật như cất tàn hết cả. Đêm đông dai dằng-dặc, sang xuân đã thấy ngắn dần. Trời còn u-ám mưa phùn mà đã thấy khí ấm áp báo tin cho biết cảnh tân-xuân sắp tới. Cây đâm chồi nẩy lộc, đồng ruộng xanh rờn, con chim trên cành hót nói.

Ngày xuân thấm thoắt.

Đào đà phai thắm sen vừa nẩy xanh.

Nay xuân đã qua:

Thưa hồng rậm lục đã chừng xuân qua

Đã bắt đầu chuyển sang mùa hè

Dưới trăng quyên đã gọi hè,
Đầu tường lửa lựu lập lòe đâm bông.

Cảnh cuối hè sang thu thì:

Sân ngô cành biếc đã chen lá vàng.
Dậu thu vừa nẩy sương....
Sen tàn cúc lại nở hoa....

Nhưng đây có mùa thu là cụ Nguyễn Du có ý ưa chuộng hơn cả. Cảnh thu tiêu-sái, có ý hợp với tấm lòng đa sầu của cụ.

Rừng phong thu đã nhuốm màu quan-san.

Sau hết cụ tả đến mùa đông lạnh-lẽo, giá phủ tuyết che.

Nửa rèm tuyết ngậm, bốn bề trăng thâu....
Bạc phau cầu giá, đen rầm ngàn mây....

Trong truyện Kiều còn nhiều đoạn tả cảnh rất hay, như đoạn Thúc sinh nghe lời Hoạn-thư khuyên lên đường để trở lại Lâm-thi.

Vó câu thẳng ruổi nước non quê người,
Long lanh đáy nước in trời.
Thành xây khói biếc non phơi bóng vàng.
Roi câu vừa gióng dặm trường...

Lại đoạn Thúc-sinh biệt Thúy-Kiều để về thăm vợ.

Dặm hồng bụi cuốn chinh an,
Trông người đã khuất mấy ngàn dâu xanh.
Người về chiếc bóng năm canh,
Kẻ đi muôn dặm một mình xa xôi.
Vầng trăng ai xẻ làm đôi
Nửa in gối chiếc nửa soi dặm trường.

Còn nhiều đoạn hay nữa, không thể kể hết được.

Những đoạn tả cảnh thiên nhiên mà có cái vẻ phong-thú đặc-biệt như thế, là tác giả có chịu ảnh-hưởng của cái Lão-học thuần túy nhiều.

Tôi thường nghe thấy nhiều người không biết một tiếng An-nam, không biết một chữ nho nào, chỉ nghe hai đoạn chuyển mà quyết rằng chuyện Kiều chẳng qua là phỏng cổ của sách Tàu, không có giá-trị gì, và đại-loại các sách văn-chương An-nam toàn như thế cả. Cái ý-kiến ấy hệ rằng không có giá-trị gì.

Molière soạn bài kịch «Người hà tiện» *(l'Avare)* là lấy truyện trong bài hài-kịch *Aulularia* (chuyện cái nồi) của nhà soạn kịch La-mã Plaute. Racine soạn bi-kịch cũng lấy chuyện Hi-lạp, của La-mã, cả của Do-thái nữa. Corneille tài có bài kịch trứ-danh nhất là lấy tích của Tây-ban-nha. Đến truyện Ngụ-ngôn của La Fontaine cũng nhiều bài bắt chước truyện cổ Esope. Có ai nhân thế dám nói rằng văn-chương nước Pháp là văn chương đi chép cả, không có gì là cái tinh-thần cố-hữu không?

Nguyên Pháp văn của
René Crayssac
(Còn nữa) T-C dịch.
(Trích trong báo Nam-phong).

Tự do diễn đàn

Mấy sự thiệt thòi của ngạch Khán-hộ

Xem báo T B ra ngày 9 Février 1927, của ông Nguyễn-văn-Hèo, ở nhà thương Nha-trang (Trung-kỳ) nói về sự thiệt thòi và công việc khó nhọc của ngạch Khán-hộ, Trung-Kỳ; tôi cũng xin nối nhời ông mà giải tỏ tình cảnh ngạch Khán-hộ ở Bắc-kỳ, để họa may thấu đến Chính-Phủ mà sửa đổi lại cho chăng.

Như nhời ông Hèo bàn, thì tôi thiết tưởng công việc khó nhọc và sự thiệt của ngạch Khán-hộ Bắc-kỳ cũng như bạn đồng nghiệp ở Trung-kỳ vậy.

Từ ngày việc y-tế khai sáng ra ở xứ này, ngày một tiến bộ ở các bệnh viện nhà nước kén những thầy thuốc giỏi ở các trường chuyên môn bổ ra, các ông ấy đã mang tài mình thi thố ra biết bao nhiêu người mình đã nhờ công đức ấy mà sống sót. Ngày xưa ra thường nói, ai chưa lên mùa (đậu mùa) thì chưa khỏi chết; ngày nay phương thuốc Thái tây ngày một lan rộng ra, bệnh đậu mùa, hầu như giảm bớt nhiều, và các bệnh tật nguy hiểm khác, như đẻ khó, đẻ ra chân, ra tay; bệnh đau dạ giầy, bệnh thừa ruột vân vân... đều nhờ tay tế độ của các ông ấy mà cứu giúp được bao nhiêu người ra khỏi vòng lao khổ, cha được ở với con, vợ được ở với chồng, anh em được đoàn tụ với nhau, sự vững ấy kể sao cho xiết! Thầy thuốc tay, tất Khán-hộ chân, hiện thời, tôi xem trong ngạch khán-hộ, phần nhiều có tay xuất sắc, học thức có, tư cách có, trong bệnh viện có thể giúp đỡ thầy thuốc trông nom bệnh nhân, biết chế thang được, lĩnh giấy làm sổ sách được vân vân... mà đôi khi thầy thuốc đi đâu vắng, có thể thay quyền được. Ngoài ra lại còn đêm đương coi nom các nhà thuốc xa tỉnh lỵ, hay về các làng cho hay chủng đậu, công việc khó nhọc là thế, mà ngạch Khán-hộ phải chịu đủ mọi sự thiệt thòi. làm việc lấy không những phải có học thức, mà lại phải có hạnh kiểm tốt nữa, đã thừa tiếp bệnh nhân. người có bệnh trong mình mệt nhọc, phải ăn nói làm sao cho người ta khỏi mếch lòng; chứ có gặp sao hay vậy được đâu.

Lương bổng thật là ít ỏi, một viên khán hộ làm việc trong 5,6 năm mới lên được một bậc, lương tháng mới được vài chục bạc.

Trong cái thời kỳ, 5 6 năm ấy, lấy gì không để được vài đứa con, vợ chồng con cái vú bõ, ít ra cũng 5 người, mà tiền lương có vài chục, nào tiền thuê cửa nhà ở, tiền đóng góp ở làng nước, tiền ăn uống, tiền may mặc, con lớn lên phải cho đi học, thì làm sao cho đủ được; ngạch khán hộ cũng kể vào các hàng viên chức tòng sự nhà nước, có lẽ chân đi đất, mặc áo rách đi làm được ru.

Không những thế, mà lại còn hai năm một lần đổi, ai có chỉ để dành được đồng nào, vào kỳ đổi là vừa. Sự đổi chác có thiệt hại riêng cho người bị đổi đâu? Tất nhà nước cũng tốn phí rữa phải cấp tiền lộ phí, như tiền tàu tiền xe cho. Một năm nhà nước lưu tâm vào sự đổi chác các viên chức tòng sự ở sở y tế thì sẽ biết rằng khoản chi tiêu ấy, tưởng không ít vậy.

Không những đổi chác tốn tiền, mà có khi không lợi cho nghề làm thuốc. Người làm thuốc cần quen biết rằng thì người có bệnh mới năng đến xin thuốc. Phần nhiều người mình còn thói hay câu nệ, nhất là ở chốn thôn quê, gặp ai lạ, hay bẽn lẽn, không hỏi xin thuốc, có khi đi không lại về rồi, nay một ý mai một tý, bệnh một ngày một thêm nặng, nước đến chân mới nhẩy, có khi nguy hiểm đến tính mệnh.

Hiện bây giờ, nhà nước đương lưu ý về sự mở mang nền y tế ở Bắc-kỳ định mở mang ra ở các phủ huyện, các tổng, các làng, những nhà hộ sinh và cho thuốc, ở đấy giao cho khán hộ cai quản cho thuốc. Sự mở mang ấy thật có ảnh hưởng cho nòi giống Việt-Nam vì trong nước bớt tật bệnh thì dân sự mới mạnh khỏe, có sức khỏe thì công nghệ sẽ phát đạt, mới mong có ngày dân giàu nước mạnh được. Nay, muốn trên khỏi phụ lòng quảng đại của nhà nước mở mang ra những sự ích lợi ấy và được quốc dân tin cậy, thì xin nhà nước sửa đổi cho mấy điều sau này:

1e) Mở ra một trường dạy khán hộ học, hẹn học trong 2, 3 năm, kén những người có học lực hay có bằng sơ học Pháp Việt cho vào học, khi ở nhà trường thi đỗ ra, cấp bằng cho quyền lợi cho theo ngạch trung hạng (Cadre secondaire).

Ở nhà thương bảo hộ Hanoi, tuy có thầy dạy khán hộ tập sự học, mỗi năm lễ 3 kỳ, mỗi kỳ 1 giờ, thế là mỗi tuần 3 giờ, thầy dạy thì giỏi, mà học trò có được hưởng cái dư lực ấy đâu. Đến giờ họ vào lớp nghe thầy dạy trí não có để ở đấy đâu, còn mong hết giờ về buồng bệnh làm việc, gìn giữ làm sao cho khỏi bị phạt. Chao ôi! những phạt là phạt, một tuần lễ có sáu ngày nghỉ, nếu chẳng may mà bị phạt thì 7 ngày đi làm cả 7, có người bị phạt, hàng tháng chẳng biết ngày nghỉ là gì.

2e) Đừng đổi chác luôn luôn, ai có việc riêng, xin đổi hay trong khi làm việc có lỗi, quan trên xin đổi hãy đổi.

3e) Cho tiền phụ cấp thuê nhà, ít ra [illegible] mỗi tháng, ngạch khán hộ lương bổng ít, công việc khó nhọc mỗi ngày làm việc ít ra cũng 9 giờ đồng hồ, nếu không được nhà nước gia ân cho thì rất là thiệt thòi.

4e) Lương bổng cho theo như lời thỉnh cầu của M. Hèo cho ngạch khán hộ Trung-kỳ nghĩa là lương khán hộ tập sự, đồng niên 291 p, lên đến khán-hộ thượng hạng hạng nhất 1101p.

Mong rằng chính phủ lưu tâm đến ngạch khán hộ mà sửa đổi lại cho.

Trần-văn-Tôn
Khán hộ ở Hưng-yên

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quấn báo, chữa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cũng được để chi tiêu giấy quấn khác. [illegible]

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đồ chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rút xuống 0 p. 08 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ.

Muốn bán hai cái nhà gạch ở làng Bạch-mai. Một cái hai gian một lối đi, một cái một gian một lối đi. Hai cái nhà ấy cái nào cũng có hai lớp, bể, bếp và hưởng tiêu. Giá một cái 1.500$00 và một cái 800$00.

Hỏi tại số 68, phố hàng Trống, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Xe ô-tô
(Automobiles)

MỘT DỊP TOT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã-lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5,899

Muốn bán một cái xe ô-tô « Peugeot » 2 chỗ ngồi. Đằng sau có hòm to, đồng hồ, công-tơ. Kiểu thượng hảo hạng. Giá 600$. Hỏi tại M. Gobron, Douanes Thái-nguyên. 6.029

Súng và chó săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.766

Muốn mua:
(En achats)

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo. 5.891

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE illustré. Đủ 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.76

Muốn mua một « collection Đông-cổ tùng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5 809

Tìm người làm
(Offres d'emplois)

Cần dùng mấy người thợ ảnh thật giỏi, ai muốn làm hoặc hỏi hay viết giấy ngay đến số nhà 27, Phố Lacombe, Haiphong sẽ được lương cao. 6.025

Cần một người cai đi An-châu để coi đường và cầu-cống. Phải biết tính-toán thạo.

Hỏi tại: 93, Phố Hàng Bông, Hanoi. 6.043

Nhà in Lê-văn-Tân, 136, Phố Hàng Bông, cần người sắp chữ và người đóng sách thiện-nghệ. Ai muốn làm thì cứ lại mà xin. 6 044

Lạc con
(Mục này đăng không lấy tiền)
(Enfants égarés)

Nguyễn tôi có người bà con tên là Đỗ-văn-Côn ở làng Thụy-chang, tổng Sài-chang, phủ Mỹ-hào, tỉnh Hưng-yên, có nuôi một đứa con gái tên là Nguyễn-thị-Chai năm nay 11 tuổi, hình người mảnh dẻ mặt tròn, trên đầu có để hai cái trái đào, mẹ đẻ ra nó tên là Cu Thuyết, còn bố đẻ ra nó thì chết rồi.

Ngày 21 tháng 9 annam năm ngoái nó có ẵm con cho người bà con tôi là Đỗ-văn-Côn và vợ người ấy lên hát ở làng Bình-tân thuộc về phủ Khoái châu, vì hội đông người không biết nó lạc đi đâu mất. Vợ chồng người ấy đã hết sức đi tìm tự bấy đến nay mà cũng không thấy. Bây giờ mẹ nó cứ đến bắt đền vợ chồng người ấy. Vậy xin quý-báo làm ơn đăng lên báo chương cho, nếu ông bà nào mà bắt được nó hay thấy nó ở đâu thì xin viết giấy cho vợ chồng người ấy biết, để vợ chồng người ấy được trông thấy con thì xin bầu tạ và tiền phí tổn hết bao nhiêu xin chịu.

Nay kính cáo
Phạm-xuân Long
Cựu-phẩm Lý-trưởng, village de Nò-Bạn, canton Văn-La. Thanh-trì (Par gare Thường-tín) Hà-đông
6.037

Lặt vặt
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán 5.808

MUỐN BÁN:

Một cái trại tư, ở trong thành-phố Hà-đông, gần chợ, rất sầm-uất mát-mẻ; có một cái lầu-đài đẹp-đẽ, một cái vườn hoa-quả tươi-tốt; một khu ruộng. Rất xứng cho một nhà đại-phú Annam hay Khách.

Hỏi ông GRENÈS, ở số 3, boulevard Jauréguiberry, Hanoi. 5.930

QUYỀN THỨ NHẤT

« Việt-Nam Sử-Lược »

TRẦN-TRỌNG-KIM soạn

ĐÃ IN LẠI XONG RỒI

Giá: 0$80

Bán buôn và bán lẻ tại bản-quán

Số 64

TÂY-DU

NGUYỄN-ĐỖ-M... dịch thuật

«Tôi là Hùng-mi cúi lạy dập đầu, xin «có lời kính mời Kim-trì trưởng lão.

«Bấy lâu tôi được nghe lời huấn-«dụ, cảm kính không biết đường nào «Đêm qua trong chùa xẩy gặp hỏa «tai, tôi vì bận việc mà không đến «cứu được, thật là lỗi đạo. Nhưng «trưởng lão đã có tiên-thuật thì tất «cũng không đến nỗi bị hại.

«Nay tôi mới kiếm được một chiếc «Phật-y, muốn mở cuộc yến hội, gọi «là có chén rượu nhạt, xin kính mời «trưởng lão quá bộ đến thưởng-giám «cho thì tôi rất lấy làm vinh hạnh «lắm vậy»

Tôn hành giả thấy vậy, cả cười mà rằng:

Lão sư già kia đã chết toi rồi còn gì! Thế ra nó lại kết liên với đàng yêu-tinh này, thảo nào mà nó sống được hai trăm bảy mươi tuổi. Ta chắc rằng loài yêu-tinh này cũng có truyền phép «*Phục khí*» cho nó, vậy nên nó mới sống lâu. Âu là ta biến hình làm lão sư già ấy, đi vào trong động xem sao. Nếu ta trông thấy cái áo cà-sa thì ta sẽ cướp lấy, không phải tốn công khó-nhọc.

Tôn hành-giả tức thì đọc câu thần-chú, biến hình thành ông sư già, đi đến *Hắc phong động* mà gọi mở cửa. Đàn tiểu-yêu ra mở cửa rồi vội vàng chạy vào phi báo với *Hắc đại-vương* rằng:

— Muôn tâu đại-vương! *Kim trì trưởng-lão* đã đến!

Hắc đại vương nghĩ-ngợi một chút rồi nói:

— Ta vừa mới sai đi mời, có sao lại đến được chóng như thế! Hay là *Tôn hành giả* biến hình giả dạng để định vào lấy cái áo cà-sa đây.

Nói xong liền truyền bảo đàn tiểu yêu rằng:

— Các ngươi mau mau đem *Phật-y* giấu kín một chỗ, chớ để cho nó trông thấy.

Tôn-hành giả đi qua cửa động, vào đến trong sân, trông thấy tùng bách rườm-rà, lý đào tươi tốt, thật là một nơi sơn-động rất u-tịnh. Khi vào đến lần cửa thứ hai thì thấy hai bên cửa có một đôi câu đối rằng:

« Tĩnh ẩn thâm-sơn vô tục lự.
« U-cư tiên động lạc thiên chân »

Tôn hành giả nghĩ thầm Loài yêu-tinh này cũng đã biết đạo ông-linh và tu luyện để mong thành Phật!

Tôn-hành-giả vào đến lần cửa thứ ba thì thấy các cột và cánh cửa đều sơn son thiếp vàng, trông rất rực rỡ. *Hắc đại-vương* chỉnh-tề khăn áo, bước xuống dưới thềm chạy ra nghênh-tiếp mà rằng:

— Mấy hôm nay tôi bận mãi không đến hầu trưởng-lão được. Vừa rồi có viết thiếp định đến ngày mai mời trưởng-lão, không ngờ hôm nay người lại quá bộ tới đây, thật lấy làm mừng-rỡ vô cùng.

Tôn-hành-giả nói:

— Tôi vừa định đến thăm đại-vương, không ngờ trong khi đi đường lại tiếp được thiếp mời. thấy nói đại-vương định mở *Phật y-hội*, vậy nên phải vội-vàng tới đây, muốn được đại-vương cho xem một chút.

Nói chưa dứt lời thì có một tiểu-yêu chạy vào báo rằng:

— Muôn tâu đại-vương! Tên tiểu-yêu mang thiếp đi mời, bị *Tôn hành-giả* đánh chết rồi! Nay nó lại biến thành *Kim trì trưởng-lão* đến đây để định lừa lấy *Phật y* đó!

Hắc đại vương nghe nói, tức thì vùng dậy, cầm ngọn giáo đâm *Tôn-hành-giả*. *Tôn-hành-giả* cũng liền xuất thần-thông, tay múa cái gậy sắt để đối-địch lại. Hai bên cùng nhau giao-chiến từ trong sân động ra mãi đến ngoài cửa động, lại từ ngoài cửa động lên mãi đến trên đỉnh núi. Mặt trời đã lặn về tây mà vẫn chưa phân thắng bại.

Hắc đại-vương nói:

— *Tôn-hành giả* kia, hôm nay trời đã tối rồi, hai ta hãy đình-chiến. Đợi đến sáng mai, bấy giờ sẽ lại cùng nhau quyết một trận sống mái.

Nói xong, lại biến theo ngọn gió mà về nơi sơn-động, đóng chặt cửa lại, không ra đánh nữa. *Tôn-hành-giả* bất-đắc-dĩ lại phải quay về chùa *Quan-âm* để thuật chuyện cho *Tam-tạng* nghe. *Tam tạng* hỏi:

— Phép thuật của ngươi so với hắn thế nào?

Tôn-hành giả nói:

— Phép-thuật của tôi cũng không hơn nó là mấy, cho nên giao-chiến vẫn chưa phân thắng bại.

Tam tạng nói:

— Nếu vậy thì làm thế nào mà lấy lại được cái áo cà-sa của ta?

Tôn-hành-giả nói:

— Sáng mai tôi sẽ có cách lấy lại được.

Đêm hôm ấy, *Tam-tạng* nghĩ đến cái áo cà sa, thẫn-thờ suốt đêm, ngủ không yên giấc. Mờ sáng hôm sau, *Tôn-hành giả* vùng dậy, lại dặn lũ sư trong chùa phải chăm nom hầu-hạ cho sư-phụ, rồi cầm gậy ra đi.

Tam tạng ở trên giường bước xuống, nắm lại mà bảo rằng:

— Ngươi định đi đâu bây giờ?

Tôn-hành-giả nói:

— Tôi trộm nghĩ việc này thì đức *Quan-thế âm Bồ tát* thật là trái lẽ. Ngài ở chùa này thờ đức *Quan thế âm Bồ tát*, biết bao nhiêu nhân-dân ở địa-phương này bấy lâu hương khói phụng sự, mà sao lại để cho một loài yêu-tinh kia được ở gần đây. Vậy tôi định sang *Nam hải* tìm đức *Bồ-tát*, nhờ người đến hỏi loài yêu tinh kia đòi áo cà-sa lại trả ta.

Tam tạng nói:

— Ngươi đi độ bao giờ về?

Tôn-hành-giả nói:

— Chóng thì độ bữa cơm xong, lâu thì đến buổi trưa, tất sẽ được thành-công vậy.

Nói xong, tức thì quay đi, phút đã không trông thấy đâu nữa. Vụt-chốc đi sang đến *Nam hải*. *Tôn hành-giả* đứng trên mây trông xuống thì thấy một ngọn núi cao, nước chảy xung quanh, khoảng giữa có trăm nghìn thứ cỏ thơm hoa lạ, hạc múa chim kêu thật là một chốn Bồng-lai tiên-cảnh. *Tôn-hành-giả* tìm vào trong rừng *Tử-trúc*, đến trước tòa sen, sụp lạy đức *Quan thế âm Bồ tát*.

Đức *Bồ tát* hỏi rằng:

— Ngươi đến đây có việc chi?

Tôn-hành-giả nói:

— Đức *Bồ tát* có một ngôi chùa ở con đường đi sang *Tây phương*, bấy lâu nhân-dân hương khói phụng thờ, cớ sao lại dung-túng cho có một loài yêu-tinh ở gần đấy, để nó dám đến mà lấy trộm mất chiếc áo cà sa của sư-phụ tôi. Tôi đã mấy lần đi đòi, nhưng nó nhất-định không chịu trả, vậy tôi phải đến đây để nhờ người giúp cho.

Đức *Bồ tát* nói:

— Con *Thạch hầu* này nói thật vô lý! Cái áo cà-sa của ngươi bị con *Hùng tinh* kia lấy trộm, cớ sao ngươi lại đến tội ta. Việc này là lỗi tại nhà-ngươi, ai bảo nhà-ngươi cứ gân đem đồ báu bài mà phô trương ở trước mặt lũ gian-ác. Ngươi đã hành-hung hóa-phép hô-phong mà đốt cháy ngôi chùa của ta, bây giờ lại còn dám đến đây nói những câu vô-lý.

Tôn-hành giả thấy đức *Bồ-tát* biết hết đầu đuôi, vội-vàng sụp lạy mà rằng:

— Trăm lạy đức *Bồ tát*! Xin người tha-thứ tội-lỗi cho đệ-tử này! Việc này quả có như vậy, nay loài yêu-tinh không chịu trả áo cà-sa, mà sư-phụ tôi lại cứ đọc câu thần-chú, để làm cho đầu tôi phải đau-đớn khổ-sở. Vì thế tôi phải đến đây cầu-cứu, xin người mở lòng từ-bi mà giúp cho một phen.

(Còn nữa)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
18 chân-kính
[illegible]
BẢO-ĐẢM 5 NĂM
Giá .... 11$50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI

NHÂN DỊP BẠC CAO
Không đâu có hàng rẻ bằng

Hiệu tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những mặt hàng sau này: *Giấy gai tây đồ khâu bạc*, cùng là các thứ *Ban que Bạc Xanh*, *rọc Tím*, bao cả, bao mới. đều có cả. Hiệu tôi lại có bán các thứ: *Nước Hoa*, *Sáp Thơm* và *Bút Máy* hiệu «EDAC». Nhân dịp giá tiền bạc tây cao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. So giá bây giờ với mấy tháng trước, thì mỗi đồng bạc họ tụt 1$20, vậy hỏi giá được bao nhiêu tôi xin hiến cả qui-khách hết cả. Qui-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu sẽ biết cho là sự thực, nhưng xin mua ngay, kẻo cái dịp này chính là cái buổi mà những món hàng trên này bán chạy lắm. Kính cáo.

ĐỨC LONG, 50, Rue des Pavillons Noirs (số 50, Phố Hàng Mã-Mây, Hanoi)

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Kính cáo các qui khách biết rằng hiện bây giờ bản rạp có nhiều đào kép mới và lắm người lại thiện về lối cải-lương, nên từ chủ-nhật 6 mars 1927 bản rạp sẽ diễn buôn mấy tích hát chèo cải-lương rất hay rất vui, có giá trị và tích nào cũng có đến linh 30 giọng ca và hát của các ông danh sỹ ở Hà-thành biểu bản hội, nay bạn hát đang hết sức luyện tập. Đến hôm nào diễn xin kính mời các qui khách chiếu cố đến mua vui mới thấu văn chương và tài của soạn giả.

Tối thứ bảy 5 Mars 1927
Chèo kim
THAM THỰC CỰC THẦN
(Bạch-xà-Cầm)

Có một đào mới đóng vai nàng dâu hiền và cép Vươn đóng vai ông cậu vợ tham ăn phả mắc lừa Khôi hài nhiều chỗ không thể nhịn cười được.

Tối chủ nhật 6 Mars 1927
(Ban ngày nghỉ hát)
TỬ BẢO HOÀN SINH

Có vai gái bỏa phải lòng sư, lại nỡ tâm giết con, nên bị quả báo nhỡn tiền, hát lắm câu rất hay, và khôi hài rất tức cười.

Tối thứ hai 7 Mars 1927
Chèo cải-lương chèo cải-lương
CÂU CHUYỆN ĐỜI NAY
(Là một tích hát mới của ông danh sỹ ở Hà-thành biểu bản hội.)

Có linh 30 giọng ca và hát rất hay có lý thú cảnh nào cũng vui trò và khôi hài rất buồn cười. Có bán vé từ tối hôm trước. Xin lấy vé sớm kẻo hết chỗ ngồi. Đúng 8 giờ 30 thì khai diễn vì tích này dài.

Cải-lương Hí-viện

Rạp hát mới
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Từ thứ năm 3 đến chủ-nhật 6 Mars 1927
Bốn buổi hát
KIỀU (I)
KIỀU (II)
KIỀU (III)
KIỀU (IV)
Chèo cải-lương
của ông Nguyễn-ngọc-Chân soạn

Hồi thứ tư (là hồi cuối cùng) mới soạn xong, diễn lần thứ nhất và tối chủ-nhật 6 Mars 1927. Ngoài các giọng xướng ca, ngâm, vịnh, than, văn, lại có một bài *văn tế* của Kim-Trọng và mấy đôi *câu-đối* nôm của gia quyến khóc Kiều, toàn tập Kiều cả. Hồi này kết cục chuyện Kiều hay lắm! Mời các qui-khách đến xem diễn sự tích Kiều suốt từ đầu đến cuối và nghe hát vạn Kiều.

Tối thứ hai 7 Mars 1927
MƯU THỤC-NỮ
TRÍ ANH HÙNG

Hai bên đấu trí với nhau có nhiều chuyện rất buồn cười.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urotormine
Giá 1$20 một hộp

子獅泰金號正
茶名
KAM-TAI
Marchand de thé de Chine

[illegible]

Kim-thái chủ-nhân Hoàng-địch-Phương cẩn-bạch
HAIPHONG: Số nhà 1[illegible], Phố Khách. Téléphone [illegible]72.
HANOI: Số nhà 8, Phố hàng Ngang. Téléphone [illegible]

Nhà nào chả cần có?

Khi trong nhà có người thai-nghén sắp đến ngày khai-hoa mãn-nguyệt, ai là không bối rối. Nên vào nhà thương hay nên đẻ ở nhà? Đẻ ở nhà thì sắm sửa thế nào? Nếu không có bà tầm thì dỡ lấy làm sao? Muốn khỏi phải lo về câu ấy thì nên mua ngay một quyển «SÁN-DỤC-CHỈ-NAM» và cứ theo đấy mà làm.

Khi trong nhà có trẻ-con lại nhiều điều lo ngại hơn nữa. Lúc nó ăn chơi, thì nuôi thế nào cho nó cứng cáp chóng nhớn? Lúc trẻ thơi bú thì cho ăn những vị gì? Khi nó ốm đau, không chịu chơi thì ca mẹ lo ngại. Đứa bé chỉ giờ giơi soàng hay là đang nung bệnh gì nặng? Nếu hơi một tý đã đi tìm thầy thuốc thì vừa tốn tiền mà nhiều khi vô ích. Không gì bằng có một ông thầy thuốc sẵn ngay ở trong nhà, nghĩa là mua một quyển «SÁN-DỤC-CHỈ-NAM». Đứa bé ho ư? Nó còm ư? Cứ tìm những chữ ấy mà tra, sẽ biết ngay bệnh soàng hay bệnh nặng. Bệnh soàng thì ta chữa lấy, bệnh nặng thì ta biết mà đi tìm thầy.

Quyển «SÁN-DỤC-CHỈ-NAM» của ông y-sỹ Nguyễn-văn-Luyện có ích là thế, cho nên từ Nam chí Bắc không có tờ báo nào là không khen ngợi: ngoài Bắc thì có báo *Trung-bắc Tân-văn*, *Trung-hòa Nhật-báo*, *Thực-nghiệp Dân-báo*, *Vệ-sinh-Báo*, trong Nam thì có *Trung lập-Báo*, *Lục-tỉnh Tân-Văn*, vân vân.

Quan Bác-sỹ Coppin có làm bài tựa để giới thiệu cùng quốc-dân. Và lại các chủ tôn đã tin dùng sách này đến mấy nghìn quyển thì đủ biết rằng quyển «SÁN-DỤC-CHỈ-NAM» là sách rất hợp thời và thiết dụng hàng ngày trong gia-đình.

Sách «SÁN-DỤC-CHỈ-NAM» bán ở các hàng sách Hanoi và các tỉnh và ở hiệu thuốc CHASSAGNE.

Sách 4 giấy 200 trang, có nhiều hình vẽ, giá 0$7[illegible]

Furan **BÁN CHIÊU HÀNG** Pervenche

Đại giảm giá

RẺ NHẤT — **Hạ hơn giá bên Pháp** — TỐT NHẤT

Kể từ ngày 15 Mars đến ngày 15 Avril mà thôi

XE ĐẠP **FURAN** VÀ **PERVENCHE** XE ĐẠP **S. A. F.**

Khung gập, men đen, chỉ vàng, *jantes* nửa kền, tay cầm kiểu Anh, một cái hãm lịch-sự, có xà-cốt, có bơm, có chuông, có carter, bảo đảm một năm, rất nhẹ, giá đúng 60$00, bán	25$00
Cũng kiểu ấy, hai hãm lịch-sự	36.00
Cũng kiểu ấy, rất bền, pneus MICHELIN	38.00
Cũng kiểu ấy, hai hãm lịch sự	39.00
Cũng kiểu ấy, hai máy hãm lịch-sự, men mùi, vàng, đỏ	40.00
Cũng kiểu ấy, hãm dọc kiểu Anh, và yên bằng nặng	42.00
Xe đạp kiểu đại lịch-sự, men xanh, queue de billard và manchon rouge, hai hãm đại lịch-sự, yên bằng nặng, pédales bằng cao-su, moyeux và carter lịch-sự, giá đúng 72$00, bán có	45.00
Cũng kiểu ấy, hãm đôi kiểu Anh, đèn điện	51.00

100 người mua xe FURAN hay S. A. F. đầu tiên, sẽ được tặng một cái đèn đất đẹp.

100 người mua xe PERVENCHE đầu tiên sẽ được tặng một cái *pompe nickelée*, và một cái *timbre Coucou 2 sons*, hay một đôi *pédales caoutchouc*.

Mua ngay để được đồ tặng (chỉ ai giả tiền ngay hay mua cách linh hóa giao-ngân, mới được tặng). Vì sau ngày 15 Avril 1927, hết vụ chiêu hàng thì giá tăng lên 10 %.

M. DEBIOLLE, đại-biểu, 116, Avenue du Grand Bouddha, Hanoi.

Có gởi hàng theo lối lĩnh-hóa giao-ngân. — GIẤY NÓI SỐ 520

THAI-BINH

Trấp đạo an dân. — *Bản quán có tiếp được mấy câu sau này cứ nguyên văn đăng báo.* — Ở hạt Thái-bình nhờ được quan phủ Hoàng-hữu-Đôn về cai-trị, ngài hay khuyến-khích dân nhất sẵn về việc tuần phòng, cho nên những lũ gian phi ở phủ ấy không có thể thì thố những thủ đoạn trộm cướp ra được; nhưng có một người kia con nhà cũng thường thường bậc trung, mà xưa nay vẫn theo về nghề mạt nghệ, thấy sự tuần phòng trong hạt cẩn thận lắm, nên mới đầy bảo rủ nhau mang súng sang hạt khác ăn cướp, bị người ta đánh bắt được. Nhân dịp ấy những quân vô loài ở hạt Thái-bình hay thù hằn lẫn nhau rồi làm đơn ký nâm tên người khác vào rồi đem bỏ thùng, vu cáo cho những tên thù hằn với mình rằng: «Có đồng đảng với bọn cướp kia, vì có thế mà nhân dân ở hạt Thái-bình thất đảm đi.» May thay nhờ được quan phủ là ông nhân quan, khi ngài đi khám xét các nhà ngài thấy nhân dân sợ hãi lắm, thì ngài cứ lấy công lý mà nhủ bảo cho biết rằng: «Tôi đi khám thế này là có lệnh quan trên chứ không có phải là ông quan nhiễu dân đi mà dọa nạt lấy tiền của các người đâu, vậy ai nấy cứ yên trí nếu xét các người quả là người lương thiện; tôi sẽ bẩm tỉnh tha cho.» Như thế cũng là ông quan hiếm thật.

Vì thế cho nên nhân dân ở hạt này mong mỏi rằng: «Nếu có đơn cáo giác mà có ký tên thì xin các quan trên cho đòi người nguyên đơn đến hỏi xem có phải là đơn của người ấy không? Nếu các quan không hỏi người nguyên đơn mà cứ đi khám xét các nhà thì ai cũng là phiền nhiễu cho các quan và làm lợi ích cho bè vu cáo lắm ư?

N. X. Dz. lại cáo

NINH-BÌNH

Thuyên chuyển. — Được tin rằng M. Nguyễn-đăn-Kích chủ-sự sở Bưu-điện Ninh-bình sắp sửa đổi đi Thái-bình, ai cũng lấy làm mến tiếc. Số là ông làm việc ở Ninh-bình trong vòng mười sáu mươi bảy năm nay, quan trên có lòng mến tiếc. Anh em bạn sẵn lòng vì nể, bởi thế mà ông đã hai lần nội Liên-sư Ninh-bình bầu ông làm chánh chủ-hội; Nay ông đổi đi chẳng những hội Liên-sư thiệt mất một tay quản-hội, mà cả đến bà con trong tỉnh ta cũng kém mất một người bạn nhân-từ đức-hạnh nữa.

Vậy xin chúc ông và quý quyến thượng lộ vinh an.

Đ. V. L.

Tại hiệu CHARMEUSE
Phố Điện-Trì, số 43, HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)

Mới đến: Satin may áo, Nhung làm mũi giầy đàn-bà, bí-tất hảo-hạng, mùi xoa các thứ rất đẹp, v. v.

Trong dịp tết này, có giảm giá đi 15 %, về tất cả các thứ hàng mới.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Tế giao. — Qua rằm tháng hai ta, tức là ngày 18 mars 1927, ở Huế sẽ cử hành lễ tế Nam-giao, do quan phụ chánh thân thần phụng sung chức khâm mạng hành lễ.

Lễ tế giao năm nay, tuy rằng mọi lễ nghi vẫn giữ như cũ, song những khoản hư phí thì đều tỉnh giảm đi nhiều.

Ngân-sách Nam-triều trong năm nay. — Số dự-toán của Nam-triều trong năm 1927 này tổng số là một triệu bảy mươi bảy vạn bốn nghìn bảy trăm năm mươi hai đồng mười lăm xu (1.774.752 p. 15), so với năm 1926 ít thua hai nghìn bốn mươi đồng (2 040 p. 00).

Nghị-định về việc người Pháp trưng khẩn đất hoang. — Về việc người Pháp trưng khẩn đất hoang, nay chánh phủ có ấn định ra những điều khoản như sau này:

Khoản thứ 1. — Nghị-định của quan Toàn-quyền về việc khẩn-trưng công-thổ ra ngày 28 tháng 4 năm 1899 vẫn như cựu thi hành ở Trung-kỳ.

Khoản thứ 2. — Nhưng đối với việc cho trưng khẩn, nhà-nước có quyền chuyên đoán, cho nên tự hậu, kẻ có người nào có đơn xin tạm trưng đến số 100 mẫu tây trở lên, thì phải một tờ thuận nguyện chịu tiền phí.

Khoản thứ 3. — Phàm người thiết đơn xin tạm trưng từ 100 mẫu tây trở lên, mà trong giấy sơ không có theo tờ thuận nguyện và một cái biên nhận nhận là bắt người khẩn trưng ấy đã thuận chịu các khoản thì không được y cho.

Khoản thứ 4. — Gọi là phải chịu các khoản, nghĩa là xuất một số bạc cho xứng với diện tích khoảnh đất xin tạm trưng đó, để sung vào ngân-sách Trung-kỳ. Số bạc ấy là chiếu theo khoản thứ 5 trong nghị-định này.

Khoản thứ 5. — Chiếu như trong khoản thứ 6 thì mỗ, tỉnh đặt một hội-đồng để phỏng định giá trị đất xin khẩn mỗi mẫu tây bao nhiêu (có quan Khâm-sứ duyệt y), số bạc ấy sẽ chiếu theo đã nói rõ ràng trong tờ thuận nguyện mà nạp.

Khoản thứ 6. — Trong khoản thứ 5 đã nói gọi là hội-đồng định giá. Hội-đồng ấy thiết lập như sau này: Quan Công-sứ hay là quan đại-biểu làm chánh hội-đồng; ông chủ sở Canh nông, và đem danh sách các nhà điền trong tỉnh hạt mà dùng cách rút thăm lấy một người sung làm hội-viên trong hội-đồng (trừ những người hiện đang xin trưng).

Khoản thứ 7. — Hội-đồng đã thẩm định rồi, không được lại kêu nài, trừ ra đã nói trong khoản thứ 5 quan Khâm-sứ có đặc quyền thẩm hứa ngoại, không luận duyên cớ gì, hội-đồng định giá mỗi mẫu tây không được dưới một đồng bạc.

Khoản thứ 8. — Phàm những người hiện đương đầu đơn xin trưng khẩn đều truy chiếu nghị này thi hành, còn như đơn xin trước nghị hiện nghị-định này, mà đã độ đến tòa Khâm-sứ, thì lập tờ thuận nguyện sẽ định lấy mỗi mẫu tây một đồng bạc làm hạn.

Việc Nam-kỳ

CHỢ-LỚN

Một bà lão tám mươi ba tuổi bị lửa thiêu bỏ mạng. — Tám giờ rưỡi tối đêm thứ bảy tuần rồi cả thảy một xóm nhà tại Chánh-hưng đều nhộn rộn về việc một bà lão bỏ mạng.

Ai nấy thấy đều chắc lưỡi tỏ dấu thương thân bà lão ấy chết một cách rất nên đau đớn.

Bà Lê-thị Giang năm nay tuổi đặng 83 nghĩa là già yếu là gần đất xa trời rồi nên hay sanh bịnh hoạn tay chơn đều yếu, mắt đã lờ rồi, ban đêm đèn thắp sáng chưng, bà thấy cũng không tỏ nữa. Bà ở chung một nhà với con cháu đợi ngày giờ chót đặng về Tây-phương chầu Phật-tổ.

Đáng lẽ gì Trời Phật thấy bà Lê-thị Giang già cả như vậy thì nên thương thân bà khiến cho bà chết một cách êm ái mới là phải cho, chớ có lý đâu lại hành hà cái thân sống của bà cho đến phải chịu đau đớn một cách lạ kỳ rồi mới chết.

Phải biết chết uống thuốc độc thắt cổ, nhảy xuống sông thì có dễ chịu hơn là bị lửa cháy cũng là phỏng nước sôi.

Như tối thứ bảy đó lúc sửa soạn đi ngủ bà lão Lê-thị Giang làm đổ cây đèn dầu lửa trong mình, dầu tuông ra ướt áo, lửa bắt cháy luôn. Khi biết lửa cháy áo mình thì bà lão đã sợ quýnh rồi không biết đâu là đâu đặng có phải cho tắt lửa.

Thêm bị già cả mờ mắt yếu đuối bà làm chộn rộn mà rồi lửa cháy cũng còn cháy hoài.

Bà hoảng hốt la kêu người tiếp cứu nhưng lửa cứ cháy tới hoài một cách rất nên mau nên khi người trong nhà và thiên hạ lối xóm chạy tới thì cả áo quần bà lão đều cháy hết, còn bà thì nằm dài dưới đất mình mẩy gì đều cháy phỏng ra xem thế rất nguy.

Lập tức đem bà lão lại nhà gần bên đặng lãnh chở vô nhà thương cho quan lương y cứu cấp nhưng bị bịnh nặng thêm sức yếu chịu đời không nổi bà phải tắt hơi.

Chết một cách rất nên đau đớn và ghê gớm hết sức. Ai thấy thân thể bà lão mà không để lời bi thương. Già từng tuổi ấy mà tới ngày chết cũng còn chưa đặng yên thân.

Hoàng-Quang-Thiện
BIJOUTIER
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
91, Rue des Changeurs, Hanoi
Nhà làm đồ vàng, bạc rất khéo và cẩn thận.

HÀNG MỚI SANG!!!
Giường Hồng-kông bằng sắt có vòng đồng và quả đồng. — Giường Hồng-kông toàn bằng đồng, cột vuông, cột tròn có nhiều kiểu mới rất nhã.
Các kiểu gương soi và các thứ khung chạm lối mới. — Có nhiều thứ gương to hơn 2 thước tây để treo các nhà rộng.
TRỊNH-XUÂN-NGHĨA
7, Rue du Chanvre, Hanoi. — *Tél. n° 250*

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc
Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền: 0$80
BÁN TẠI HIỆU Bào-chế
L. BLANC
81, phố Paul-Bert, Hanoi

HIỆU KIM HOÀN 玉成
NGỌC-THÀNH
161, Rue des Changeurs, Hanoi
Đủ các thứ đồ vàng bạc.
Gởi hàng theo lối lĩnh-hóa giao-ngân.

Rượu bồ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Các thứ rượu nho càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ *« Tonique Tonkinois »* là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn: từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư tờ báo này.

POSTES RECETTE AUXILIAIRE HANOI B.

Sở Bưu-điện phố hàng Bồ Hanoi

Hòm bỏ thơ của sở giây thép phố hàng bồ mỗi ngày 7 chuyến lấy thơ. Những thơ từ bỏ vào hộp ấy sẽ được đi rất nhanh chóng.

Ở đây có bán cả các thứ tem, giấy tin chỉ, nhận thơ recommandée, bán và phát những Mandat Tây và Mandat Đông-pháp.

Các ngài có cần nói điều gì xin cứ đến đây lúc nào cũng có người chực tiếp

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

CHƯ TÔN!

ai muốn ngăn ngừa cho thân

CHO KHỎI ĐAU

NHỨT LÀ

Khan cổ, đau đóc giọng,
yếu tim, đau phổi
thì chỉ có ngậm THUỐC HƯỜN

VALDA

Hơi thở đã thong mà lại được
Khỏi lo cảm mạo thương hàng
Dầu có thở hít buội bậm dơ dáy
hay là có vật dọc.

Thì củng Khỏi lo đau

Còn có đau:
Sổ mũi, Khan cổ, Khao tiếng,
nóng lạnh cũng là ho
thì cũng cứ dùng THUỐC

PASTILLES VALDA

ngậm thong hơi tốt lắm.
Mà phải nhớ mua thứ thuốc
đó mới linh nghiệm
Coi cho Kỹ trên nắp hộp
có hiệu chữ

VALDA

MỚI THIỆT PHẢI

Mal de Dos et Acide Urique

L'acide urique est un poison qui reste dans le sang par suite de la faiblesse des reins.

Si vous êtes sujet aux douleurs rhumatismales, au Lumbago, à la sciatique, aux douleurs de reins et si vous éprouvez de nombreux malaises, songez à l'acide urique qui, probablement, empoisonne votre sang.

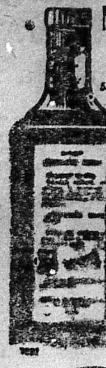
Faites-le disparaître en employant les Pilules Foster. Vous serez vite satisfait de les avoir prises.

C'est un traitement qui, en purifiant le sang, a une action favorable sur la santé en général.

Il est surtout recommandé aux arthritiques d'employer les Pilules Foster par cures régulières. Ils sont certains d'en retirer un véritable bien-être.

PILULES FOSTER
pour les Reins et la Vessie

La boîte: 7 fr. 80 — La double-boîte: 14 fr. Toutes Ph^ies ou f^r, H. Binac, Pharmacien, 25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e).

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay bị kém huyết sinh ra rát phổi, làm cho hay ho vặt.

Ấy là:
THUỐC NƯỚC
BỔ HUYẾT
MÁU BÒ 1$40

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Đã năm mươi năm nay nhiều người cũng đã biết nước có chất sắt là một thứ bổ ích cho họ, nên họ bắt chước mà nung những đanh sắt cho đỏ rồi bỏ ngâm vào bình đựng nước. Như thế thì nước ấy không bổ ích gì cả, vì nếu người ta muốn cho thuốc với sắt mà ngấm vào trong thân thể được thì tất phải chế tạo ra cũng giống như nguyên chất của thứ ăn mới được. Chính một ông đại danh-y là quan bác-sĩ Rabuteau ở Ba-lê, ngài đã tìm ra cái ích lợi của sắt mà chế lẫn với thuốc để ngấm vào thân thể, là thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thực là công-hiệu lạ lùng.

Chỉ dùng vài lọ, đỏ da thắm thịt, sức lực mạnh mẽ, khỏe mạnh lạ lùng, trong mình khoan khoái.

Ăn uống dễ tiêu và lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

QUÀ BIẾU

XIN LƯU-Ý — XIN ĐỌC

CỦA HIỆU BÀO-CHẾ CHASSAGNE, 59, RUE PAUL BERT, HANOI

Nhân dịp tết nguyên-đán. — Kể từ ngày mùng mười cho đến 30 tháng giêng ta ai mua thuốc tới 0$50, bản-hiệu sẽ biếu một lọ nhỏ rượu bổ.

VIN TONIQUE RÉGÉNÉRATEUR
CỦA GIÁO-SƯ J. K. WATSON

là một thứ thuốc bổ rất mạnh nhất để trị các bệnh huyết-suy; đau gân, bệnh ghip, bệnh sốt rét rừng.

AI MUA THUỐC TỪ 2$00

trở lên, tuy theo món hàng mua nhiều ít, bản-hiệu sẽ biếu một lọ rượu mùi rất quý, hoặc một lọ nước hoa Piver, hoặc một con giao cạo Apollo, hoặc một lọ nước hoa thượng hạng của nhà Giraud hay nhà Moulinard.

NHỮNG CÁC QUÝ-KHÁCH Ở XA

gửi thư về mua hàng mà có gửi tiền đủ số hoặc suýt soát thì cũng được phần biếu.

E. LAFON & R. LACAZE, Successeurs

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

3001

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là:

Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, *vân vân...*

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá: 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

Âu Tây tư-tưởng

DỊCH-VĂN THƯ-XÃ
Bắc-kỳ thống-sứ đại-thần ROBIN đại-nhân sáng lập
E. VAYRAC VÀ NG.-V.-VĨNH LÀM CHỦ-NHIỆM

Khởi đầu xuất-bản « Truyện Ba người ngự-lâm pháo-thủ », in từng quyển nhỏ vừa bỏ túi, 72 trang có bìa, mỗi quyển có tóm các hồi trước để ai mua quyển nào xem cũng biết đầu đuôi.

Mỗi quyển .... 0$05

Hiệu đã in ra được bốn quyển: một quyển tựa Dịch-văn thư-xã, nguyên văn của ông E. VAYRAC, NGUYỄN-VĂN-VĨNH *dịch, và ba quyển đầu « NGỰ LÂM PHÁO THỦ ».*

Sau này mỗi tháng in ra hai quyển là ít. Quí khách các nơi xa có thể gửi mua các quyển kịp rồi.

Ai gửi mua xin cứ viết thư và gửi tiền đến bản quán.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chỉ uống mấy dọt.

Giá tiền 0$80

● *Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:*

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:
Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, *vân vân...*

Giá bán: 0$85 một lọ

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$10

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

3001

Eau "PRIOR"

Nước suối để uống với rượu mạnh, như Cognac, hoặc uống không để giải khát và tiêu-thực.

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.

3067

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đường giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tinh-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3016

MỚI XUẤT BẢN:

SƠ-HỌC ĐỊA-DƯ

Đông-Pháp — Bắc-kỳ
Trung-kỳ — Nam-kỳ

Dùng trong các lớp Sơ-đẳng các trường Pháp-Việt và nhất là cho học-trò đi thi bằng Sơ đẳng yếu-lược

PHẠM-HUY-LỤC Soạn

Có địa-đồ Đông-pháp toàn-thể và địa-đồ riêng từng xứ

Giá bán: **0$50** — Tiền cước: **0$20**

Bán tại bản-quán và các hàng sách

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 30

TÊN ĐẾN ĐỒ MA HỎI:

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ* . . . . *Một litre:* **2$40**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn tre con đeu dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai:* **1,25**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0,20**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3063

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

BIỂN ĐƯƠNG BÁN VÀ BÁN SUỐT THÁNG HAI, VẢI TRẮNG

Vải trắng hiệu G M R chiều rộng 80 c/m	một thước	0$38
Vải Shirting làm áo gối và làm đệm chiều rộng 80 c/m	«	0,45
Vải Bresle hạng fine may quần áo, chiều rộng 80 c/m	«	0,65
Vải Linon may quần áo chiều rộng 8[illegible] c/m	«	0,85
Vải để may lót, chiều rộng 80 c/m	«	0,95
Vải Batiste, chiều rộng 80 c/m	«	1,75
Khăn mặt tổ [illegible]ng, 80 × 471 c/m một tá		2,80
		2,95
Khăn giải bàn, một tá		5,30
Khăn giải dường 250 × 200 mỗi chiếc		6,20
Vải buồm chiều rộng 60 c/m	một thước	0,70
Vải giải bàn chiều rộng 160 c/m, một thước	«	1,80
Áo gối 60 × 60 c/m, một cái		1,80
Vải may quần áo tắm chiều rộng 160 c/m	một thước	3,00
Vải giải dường chiều rộng 240 c/m	«	2,50
Khăn lau mélis liteaux rouges 70 × 54 c/m, một tá		8,00

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(RỪNG BẢO-ĐÀI, RỪNG PHỐ-VỊ, RỪNG HẠ-CƯƠNG)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông
ĐIỆN THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.

Có xưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Đỗ-xá.

BOLINDER'S

MÁY MỐT-TƠ CHẠY BẰNG HUILE LOURDE

Máy mốt-tơ tàu thủy.
Máy thụt dùng để lấy nước vào ruộng.
Máy điện-khí.

Máy này chạy rẻ gấp 10 lần thứ máy chạy bằng Et-săng

Hỏi tại: M. Jacotot, Hôtel Continental, Saigon

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN